

Rolnummers 5465 en 5467
Arrest nr. 95/2014 van 30 juni 2014

A R R E S T

In zake : de beroepen tot gedeeltelijke vernietiging van de wet van 19 januari 2012 tot wijziging van de wetgeving met betrekking tot de opvang van asielzoekers, ingesteld door de vzw « Défense des Enfants - International - Belgique - Branche francophone » en anderen en door Roger Hallemons en anderen.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters J. Spreutels en A. Alen, de rechters E. De Groot, L. Lavrysen, J.-P. Snappe, J.-P. Moerman, E. Derycke, T. Merckx-Van Goey, P. Nihoul, F. Daoût en T. Giet, en, overeenkomstig artikel 60bis van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, emeritus voorzitter M. Bossuyt, bijgestaan door de griffier F. Meersschaut, onder voorzitterschap van voorzitter J. Spreutels,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. Onderwerp van de beroepen en rechtspleging

a. Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 3 augustus 2012 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 6 augustus 2012, is beroep tot vernietiging ingesteld van de artikelen 4, c), 5, 6, 11 en 12 van de wet van 19 januari 2012 tot wijziging van de wetgeving met betrekking tot de opvang van asielzoekers (bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 17 februari 2012, tweede editie) door de vzw « Défense des Enfants – International – Belgique – Branche francophone (D.E.I. Belgique) », de vzw « Ligue des Droits de l’Homme » en de vzw « ATD Quart Monde Belgique », bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. D. Dupuis, advocaat bij de balie te Brussel.

b. Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 16 augustus 2012 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 20 augustus 2012, is beroep tot vernietiging ingesteld van artikel 12 van dezelfde wet door Roger Hallems, de vzw « Medische Raad van het UVC BRUGMANN », de publiekrechtelijke vereniging « Ziekenhuisvereniging van Anderlecht, Sint-Gillis, Etterbeek en Elsene – Iris Ziekenhuizen Zuid », de publiekrechtelijke vereniging « Ziekenhuisvereniging van Brussel – Universitair Kinderziekenhuis Koningin Fabiola », de publiekrechtelijke vereniging « Ziekenhuisvereniging van Brussel – Universitair Verplegingscentrum Sint-Pieter », de publiekrechtelijke vereniging « Ziekenhuisvereniging van Brussel en Schaarbeek – Universitair Verplegingscentrum Brugmann » en de publiekrechtelijke vereniging « Ziekenhuisvereniging van Brussel – Universitair Verplegingscentrum Jules Bordet », bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. J. Bourtembourg en Mr. C. Molitor, advocaten bij de balie te Brussel.

Die zaken, ingeschreven onder de nummers 5465 en 5467 van de rol van het Hof, werden samengevoegd.

Memories zijn ingediend door :

- de vzw « Liga voor Mensenrechten », bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. D. Pattyn, advocaat bij de balie te Brugge, in de zaak 5465;
- de Ministerraad, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. F. Gosselin, advocaat bij de balie te Brussel.

De verzoekende partijen hebben memories van antwoord ingediend.

De Ministerraad heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

Op de openbare terechtzitting van 10 juli 2013 :

- zijn verschenen :
- . Mr. D. Dupuis, voor de verzoekende partijen in de zaak nr. 5465;
- . Mr. C. Dony, advocaat bij de balie te Brussel, *loco* Mr. J. Bourtembourg en Mr. C. Molitor, voor de verzoekende partijen in de zaak nr. 5467;

. Mr. J. Laurent, advocaat bij de balie te Brussel, *loco* Mr. F. Gosselin, voor de Ministerraad;

- hebben de rechters-verslaggevers F. Daoût en A. Alen verslag uitgebracht;
- zijn de voornoemde advocaten gehoord;
- zijn de zaken in beraad genomen.

Bij beschikking van 8 oktober 2013 heeft het Hof de debatten heropend en de dag van de terechtzitting bepaald op 12 november 2013, na de partijen te hebben uitgenodigd, in een uiterlijk op 5 november 2013 in te dienen aanvullende memorie die zij binnen dezelfde termijn aan de andere partijen zullen meedelen, hun standpunt uiteen te zetten over de eventuele gevolgen van de artikelen 22 en 23 van de wet van 8 mei 2013 « tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, van de wet van 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen en van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn » voor de artikelen 4 en 6 van de wet van 12 januari 2007 « betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen » en voor de organieke wet van 8 juli 1976 « betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn », waarvan de wijziging bij de wet van 19 januari 2012 wordt bestreden in de samengevoegde zaken met rolnummers 5465 en 5467.

De verzoekende partijen en de Ministerraad hebben aanvullende memories ingediend.

Op de openbare terechtzitting van 12 november 2013 :

- zijn verschenen :

. Mr. D. Dupuis en Mr. M. Sasse, advocaat bij de balie te Brussel, voor de verzoekende partijen in de zaak nr. 5465;

. Mr. C. Dony, advocaat bij de balie te Brussel, *loco* Mr. J. Bourtembourg en Mr. C. Molitor, voor de verzoekende partijen in de zaak nr. 5467;

. Mr. V. Vander Geeten, advocaat bij de balie te Brussel, *loco* Mr. F. Gosselin, voor de Ministerraad;

- hebben de rechters-verslaggevers F. Daoût en A. Alen verslag uitgebracht;
- zijn de voornoemde advocaten gehoord;
- zijn de zaken in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. In rechte

- A -

Ten aanzien van het belang van de verzoekende partijen

A.1.1. De eerste twee verzoekende partijen in de zaak nr. 5465 halen verschillende arresten van het Hof aan waarin hun belang om in rechte op te treden, is erkend. De derde verzoekende partij voert aan dat de voornaamste doelstellingen die zij nastreeft, bestaan in het opsporen en kennen van de toestanden van grote armoede en van sociale en culturele uitsluiting, en in het bestrijden ervan. In die zin beschikken zij over een belang om voor het Hof in rechte te treden.

A.1.2. De tweede tot zevende verzoekende partij in de zaak nr. 5467 leggen als bijlage bij hun verzoekschrift de verslagen voor van de beraadslagingen waarbij is beslist om het beroep in te stellen en waarbij met het beroep is ingestemd. Zij voeren aan dat zij kunnen worden geraakt door de toepassing van de bestreden bepalingen in zoverre de tenlasteneming van de zorgverstrekkingen in het kader van de dringende medische hulp door de Belgische geneesheren en ziekenhuizen gedurende ten minste de eerste drie maanden van het verblijf in België van de onderdanen van de lidstaten van de Europese Unie en van hun familie niet langer door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn (OCMW) zal worden verzekerd. De verzoekende partijen geven aan dat zij bijgevolg een aanzienlijke financieel nadeel zouden lijden door de toepassing van de bestreden bepalingen.

De eerste verzoeker in dezelfde zaak is geneesheer onder het sociaal statuut van zelfstandige binnen de Iris Ziekenhuizen Zuid. De verzoeker voert aan dat hij bij de uitoefening van zijn geneeskunst mogelijk zorg moet verstrekken die onder de dringende medische hulp valt. Hij loopt dus het risico dat hij voor die verstrekkingen geen vergoeding ontvangt in zoverre het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn de dringende medische hulp niet meer zou kunnen toekennen en de geneesheer niet meer zou vergoeden voor zijn verstrekkingen aan één onderdaan van een van de lidstaten van de Europese Unie en van zijn familie binnen de eerste drie maanden na hun aankomst op het Belgische grondgebied.

A.1.3. De vzw « Liga voor mensenrechten », tussenkomen partij in de zaak nr. 5465, verwijst naar artikel 3 van haar statuten, alsook naar talrijke arresten van het Hof, waarin dat laatste haar belang om in rechte op te treden, zou hebben erkend, teneinde de ontvankelijkheid van haar memorie tot tussenkomst te verantwoorden.

A.2.1. Volgens de Ministerraad maakt het door de eerste verzoekende partij in de zaak nr. 5465 voorgelegde document het niet mogelijk vast te stellen dat de beslissing om in rechte op te treden op regelmatige wijze is genomen door haar raad van bestuur. Hetzelfde zou gelden voor de beslissing om in rechte op te treden die de derde verzoekende partij heeft voorgelegd.

A.2.2. Voor de derde, vierde, vijfde, zesde en zevende verzoekende partij in de zaak nr. 5467 zou uit de voorgelegde stukken voortvloeien dat de beslissingen om het beroep in te stellen, zijn genomen door de algemeen directeurs van de ziekenhuisverenigingen, zonder dat het spoedeisende karakter van die beslissing is aangevoerd, terwijl de bevoegdheid om in rechte te treden in beginsel uitsluitend toekomt aan hun raad van bestuur. Het door de voormelde verzoekende partijen ingestelde beroep dient dus onontvankelijk te worden verklaard.

A.2.3. De eerste en de tweede verzoekende partij in dezelfde zaak zouden niet aantonen dat zij op ongunstige wijze kunnen worden geraakt door artikel 12 van de bestreden wet, enige bepaling waarvan zij de vernietiging vorderen.

A.3.1. In hun memorie van antwoord verwijzen de eerste en de derde verzoekende partij in de zaak nr. 5465 naar artikel 7, derde lid, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof en preciseren zij dat hun tot nu toe nooit is gevraagd het bewijs voor te leggen van de beslissing om voor het Hof een beroep in te stellen. Zij leggen voor zover nodig een uittreksel voor uit de notulen van hun raad van bestuur waarin de datum staat vermeld waarop die is bijeengekomen, alsook de naam van de aanwezige bestuurders.

A.3.2. De derde tot zevende partij in de zaak nr. 5467 wensen de omstandigheden in herinnering te brengen die het dringende karakter aan tonen van de beslissing van de algemeen directeurs van hun verenigingen om voor het Hof in rechte te treden. Zij merken in het bijzonder op dat de beroepen in hoofdzaak zijn gericht tegen artikel 12 van de bestreden wet, dat het voorwerp heeft uitgemaakt van een omzendbrief van 28 maart 2012. Het is die omzendbrief die voor het eerst openlijk zou hebben aangegeven dat de tenlasteneming van de kosten voor dringend medische hulp niet meer zou worden verzekerd door de OCMW's gedurende ten minste de eerste drie maanden van het verblijf in België van onderdanen van de lidstaten van de Europese Unie en van hun familie.

Na de bekendmaking van die omzendbrief heeft het Iris-net, dat de vijf openbare ziekenhuizen van Brussel groepeerde, zich vragen gesteld bij de gevolgen van artikel 12 van de bestreden wet. Het heeft zijn verschillende Brusselse ziekenhuizen geraadpleegd om hun mening te horen over die bepaling en de gevolgen ervan op het vlak van de financiering van de dringende medische hulp. Er is besloten dat het bestreden artikel 12 voor hen nadelig was en dat bijgevolg zo snel mogelijk bij het Hof een beroep tot vernietiging diende te worden ingesteld.

De derde tot de zevende verzoekende partij in de zaak nr. 5467 voegen eraan toe dat de beslissingen om in rechte op te treden, zijn bekrachtigd na de indiening van het beroep en dat zij die bekrachtigingen kunnen voorleggen.

A.3.3. Om haar belang om in rechte op te treden te verantwoorden, omschrijft de eerste verzoekende partij in de zaak nr. 5467 de wijze waarop de geneesheren van de afdeling « EIZ [Eenheid intensieve zorgen] en Spoedgevallen » van alle vestigingen van « Iris Ziekenhuizen Zuid » worden vergoed om het financieel nadeel aan te tonen dat uit het bestreden artikel 12 voortvloeit. De erelonen maken aldus het voorwerp uit van een gecentraliseerde inning en worden daarna herverdeeld onder de geneesheren, hetgeen betekent dat enig verlies aan inkomsten wordt afgewenteld op de geneesheren van de afdeling.

De tweede verzoekende partij in dezelfde zaak merkt op dat de medische raad het orgaan is dat, overeenkomstig artikel 133 van de gecoördineerde wet van 10 juli 2008 op de ziekenhuizen en andere verzorgingsinrichtingen, de ziekenhuisgeneesheren in het ziekenhuis vertegenwoordigt. Zijn advies wordt ingewonnen wanneer de vergoedingsregeling van de geneesheren wordt gewijzigd.

A.4.1. In zijn memorie van wederantwoord gedraagt de Ministerraad zich naar de wijsheid van het Hof ten aanzien van de ontvankelijkheid van het beroep dat de eerste en de derde verzoekende partij in de zaak nr. 5465 hebben ingediend.

A.4.2. Voorts voert hij, wat de derde tot de zevende verzoekende partij in de zaak nr. 5467 betreft, aan dat zij niet werden geconfronteerd met een spoedeisende situatie die kan verantwoorden dat de beslissing om in rechte op te treden, is genomen door de algemeen directeurs van de ziekenhuisverenigingen en niet door hun raad van bestuur.

Er zou geen rekening kunnen worden gehouden met de bekrachtigingen waartoe de voormelde raad van bestuur heeft besloten, daar zij pas na het verstrijken van de beroepstermijn hebben plaatsgehad. De Ministerraad merkt voorts op dat voor de derde verzoekende partij geen enkele bekrachtigingsbeslissing is voorgelegd.

A.4.3. Ten aanzien van de eerste en de tweede verzoekende partij zou uit geen enkel van de voorgelegde stukken blijken dat zij op ongunstige wijze kunnen worden geraakt door het bestreden artikel 12 van de wet.

Ten gronde

De middelen gericht tegen artikel 4, eerste lid, c), en artikel 5 van de bestreden wet in de zaak nr. 5465

A.5.1. Een eerste middel is afgeleid uit de schending van artikel 23 van de Grondwet, in samenhang gelezen met de artikelen 10 en 11 ervan, met de Europese richtlijn 2003/9/EG van 27 januari 2003 tot vaststelling van minimumnormen voor de opvang van asielzoekers in de lidstaten, met de artikelen 2, 4, 9, 11 en 23 van het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten (aangenomen op 16 december 1966 door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties), met artikel 3 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en met de artikelen 13, 30 en E van het herziene Europees Sociaal Handvest van 3 mei 1996.

A.5.2. De verzoekende partijen voeren aan dat artikel 23 van de Grondwet een subjectief recht invoert dat onmiddellijk van toepassing is en dat iedereen geniet. Aan die bepaling zou afbreuk worden gedaan door een einde te maken aan de rechten op materiële hulp van de asielzoekers die een tweede asielaanvraag indienen zolang de Dienst Vreemdelingenzaken het dossier niet aan het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen heeft bezorgd.

De bestreden bepalingen zouden eveneens in strijd zijn met het *standstill*-beginsel dat het Hof aan dat artikel 23 van de Grondwet koppelt.

De wetgever heeft de bestreden bepalingen verantwoord door de wil om, enerzijds, een aantal tweede aanvragen te ontmoedigen die enkel dienen om het opvangrecht te verlengen en, anderzijds, de opvangstructuren te ontlasten.

Volgens de verzoekende partijen zouden dergelijke doelstellingen kunnen worden bereikt door maatregelen die minder radicaal zijn dan die welke erin bestaan het recht op opvang van de asielzoekers te beperken. De bestreden wetgeving zou een aanzienlijke achteruitgang inhouden van het recht op opvang van de betrokken personen onder de vroegere wetgeving. De asielzoeker die een derde aanvraag indiende, kon immers nog een recht op sociale bijstand in de vorm van financiële hulp van het OCMW genieten. De bestreden bepalingen hebben echter tot gevolg de asielzoeker die een tweede asielaanvraag indient, zowel het recht op materiële hulp als het recht op sociale bijstand te ontnemen.

A.5.3. Er wordt eveneens aangevoerd dat, in strijd met de richtlijn 2003/9/EG, in de praktijk geen enkele beslissing individueel, objectief en onpartijdig wordt genomen, noch met redenen omkleed, ten aanzien van de aan de betrokkenen toe te kennen sociale bijstand, waardoor de bestreden bepalingen ertoe leiden dat het recht op materiële hulp automatisch wordt opgeheven wanneer de asielzoeker een tweede aanvraag indient.

De verzoekende partijen onderstrepen dat, sinds de wijziging bij de wet van 30 december 2009 van de wet van 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen, Fedasil (Federaal agentschap voor de opvang van asielzoekers) de materiële hulp aan de asielzoekers die een derde asielaanvraag indienen, stelselmatig weigert, zonder zijn beslissing op individuele wijze te motiveren. Daarmee zou FEDASIL artikel 16 van de richtlijn stelselmatig schenden.

De praktijk van Fedasil laat uitschijnen dat de waarborg vervat in artikel 4 van de wet van 12 januari 2007, die inhoudt dat de beslissing individueel wordt gemotiveerd, geen enkel effect zou hebben, aangezien de bestreden bepalingen ertoe zouden leiden Fedasil toe te laten het recht op materiële hulp automatisch op te heffen wanneer de asielzoeker een tweede aanvraag indient.

A.5.4. Ten aanzien van de schending van artikel 23 van de Grondwet, in samenhang gelezen met het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten en meer in het bijzonder de artikelen 2, 9, 11 en 12 ervan, wordt aangevoerd dat de bestreden bepalingen een wezenlijke schending zouden inhouden van het Verdrag, dat bepaalt dat de Staten geleidelijk aan de bekrachtiging van de betrokken rechten op een steeds gullere wijze moeten toekennen.

A.5.5. Gelet op artikel 3 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens zouden de bestreden bepalingen mogelijk ertoe leiden dat de asielzoeker ertoe wordt verplicht op straat te leven, zonder voedsel noch sociale begeleiding. Die bepalingen zouden eveneens in strijd zijn met het herziene Europees Sociaal Handvest van 3 mei 1996, door het mogelijk te maken het recht op huisvesting, voedsel en kleding te weigeren aan bepaalde asielzoekers die legaal op het grondgebied verblijven.

Aldus wordt aangevoerd dat de bestreden bepalingen onder vreemdelingen een discriminerend verschil in behandeling zouden invoeren dat steunt op het criterium van het vermogen, naargelang zij al dan niet beschikken over de financiële middelen om tijdens de duur van de procedure in hun behoeften te voorzien.

De bestreden bepalingen zouden eveneens discriminerend zijn door de asielzoekers die een tweede asielaanvraag indienen en de vreemdelingen die illegaal op het grondgebied verblijven, zonder enige objectieve en redelijke verantwoording op identieke wijze te behandelen.

A.6.1. De Ministerraad herinnert in zijn memorie eraan dat de in artikel 23 van de Grondwet verankerde rechten een ruime beoordelingsmarge voor de wetgever veronderstellen, hetgeen inhoudt dat het Hof alleen diens

kennelijk onredelijke beoordelingen mag afkeuren in het kader van de maatregelen die hij neemt om de nagestreefde doelstellingen te bereiken.

De Ministerraad onderstreept eveneens dat het Hof, in zijn arrest nr. 135/2011 van 27 juli 2011, zich heeft uitgesproken over de verenigbaarheid, met artikel 23 van de Grondwet, van de vroegere versie van artikel 4 van de wet van 12 januari 2007, zoals die voortvloeide uit de wet van 30 december 2009 en die Fedasil toeliet om geen materiële hulp toe te kennen aan de asielzoeker die een derde asielaanvraag indient.

Volgens de Ministerraad zou dezelfde redenering als die welke het Hof in dat arrest heeft gevolgd, te dezen erop moeten worden nagehouden. Volgens hem is de beperking die uit de betwiste bepalingen voortvloeit, geenszins onevenredig met het nagestreefde doel. Het gaat alleen erom te vermijden dat de indiening van een tweede asielaanvraag automatisch recht geeft op een verlenging van de opvang, teneinde de aanvragen te ontmoedigen die niet op nieuwe elementen steunen. De Ministerraad herinnert vervolgens eraan dat, krachtens artikel 6, § 1, tweede lid, van de wet van 12 januari 2007, zoals gewijzigd bij artikel 6 van de bestreden wet, de materiële hulp pas eindigt wanneer de termijn voor de tenuitvoerlegging van het bevel tot het verlaten van het grondgebied is verstreken, namelijk na een termijn van dertig dagen.

Volgens de Ministerraad bestond geen maatregel die het recht van de betrokken personen minder aantastte. De versnelling van de procedures voor de behandeling van de asielaanvragen die door de verzoekende partijen wordt gesuggereerd, zou de onrechtmatige aanvragen immers geenszins kunnen vermijden.

De Ministerraad geeft voorts aan dat de identieke behandeling van de categorie van betrokken vreemdelingen en de illegaal verblijvende vreemdelingen geen enkele schending inhoudt van het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie, aangezien de vreemdelingen recht hebben op materiële hulp zodra de tweede asielaanvraag ontvankelijk wordt verklaard en aangezien daaraan pas een einde kan worden gemaakt na het verstrijken van de termijn voor de tenuitvoerlegging van het bevel tot het verlaten van het grondgebied, namelijk op een ogenblik dat de afgewezen asielzoeker niet langer legaal op het grondgebied verblijft.

A.6.2. Ten aanzien van de vermeende strijdigheid met richtlijn 2003/9/EG wijst de Ministerraad erop dat het volstaat om vast te stellen dat, overeenkomstig de leden 4 en 5 van artikel 16 van de richtlijn, de intrekking van de materiële hulp pas mogelijk is na de verwerping van de eerste asielaanvraag en noodzakelijkerwijze het voorwerp moet uitmaken van een individueel gemotiveerde beslissing, krachtens artikel 4 van de wet van 12 januari 2007.

A.6.3. De Ministerraad weerlegt eveneens de vermeende strijdigheid van de bestreden wet met het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en met het Europees Sociaal Handvest. Ten slotte betwist de Ministerraad dat de betwiste bepalingen afbreuk zouden doen aan het recht om een nieuwe asielaanvraag in te dienen. Wanneer nieuwe elementen worden aangevoerd, zal de aanvraag immers ontvankelijk worden verklaard, waardoor de aanvrager opnieuw recht zal hebben op materiële hulp.

A.7.1. Inleidend voeren de verzoekende partijen in de zaak nr. 5465 in hun memorie van antwoord aan dat het argument van de Ministerraad volgens hetwelk het doel van de wet erin zou bestaan de vreemdelingen te ontmoedigen om verschillende aanvragen in te dienen omdat die aanvragen bijna altijd onrechtmatig zouden zijn, berust op onrechtvaardige vooroordelen die geenszins door betrouwbare statistieken worden gestaafd.

De Ministerraad zou eveneens ten onrechte aanvoeren dat de indiening van een tweede asielaanvraag zou zijn onderworpen aan een ontvankelijkheidsfase tijdens welke de asielzoeker illegaal op het grondgebied zou verblijven. De Dienst Vreemdelingenzaken beschikt hooguit over de bevoegdheid om te beslissen de aanvraag niet in overweging te nemen wanneer de vreemdeling reeds eerder dezelfde asielaanvraag heeft ingediend en voor zijn tweede aanvraag geen nieuw element aanvoert. De vreemdeling die een dergelijke aanvraag indient, verblijft dus wel degelijk legaal op het grondgebied totdat de Dienst Vreemdelingenzaken beslist zijn aanvraag niet in overweging te nemen en hem een bijlage 13^{quater} te bezorgen.

A.7.2. De verzoekende partijen voeren aan dat artikel 23 van de Grondwet des te meer zou zijn geschonden daar de asielzoekers voor onbepaalde tijd de materiële hulp wordt ontnomen in zoverre de wet niet voorziet in een termijn waarbinnen de Dienst Vreemdelingenzaken de asielaanvraag moet bezorgen of beslissen die niet in overweging te nemen. De wet preciseert overigens niet de motieven waarom de materiële hulp kan worden opgeheven. Fedasil zou zijn beslissing tot intrekking of tot weigering van materiële hulp alleen kunnen motiveren in het licht van de doelstelling van de wetgever, die erin bestaat de asielzoekers te ontmoedigen om onrechtmatige aanvragen in te dienen. Fedasil zou dus ertoe worden gebracht zich *a priori* uit te spreken over het

al dan niet onrechtmatige karakter van die aanvragen, hetgeen niet onder zijn bevoegdheid valt. Uit een courante praktijk van Fedasil zou blijken dat het recht op materiële hulp automatisch wordt opgeheven, waaruit zou blijken dat de wet het daadwerkelijke karakter van het recht op een menswaardig leven niet waarborgt.

De verzoekende partijen benadrukken voorts dat Fedasil de materiële hulp stelselmatig weigert aan de asielzoekers die een derde asielaanvraag indienen, zonder zijn beslissing individueel te motiveren. Niets wijst erop dat de praktijk van dat agentschap zou veranderen na de bij de bestreden bepalingen ingevoerde wijzigingen.

Wat het *standstill*-beginsel betreft, merken de verzoekende partijen op dat de Raad van State, in zijn advies over de betwiste bepalingen, heeft vastgesteld dat die tot doel hadden het recht op opvang van de asielzoekers te beperken en bijgevolg een aanzienlijke verlaging van het door de geldende wetgeving geboden beschermingsniveau inhielden.

Zoals zij in hun beroep hebben aangevoerd, blijven de verzoekende partijen beweren dat het door de wetgever nagestreefde doel had kunnen worden bereikt door minder radicale maatregelen, zoals de Dienst Vreemdelingenzaken ertoe verplichten zijn beslissing tot niet-inoverwegingneming binnen een termijn van een maand te nemen.

In verband met de door de Ministerraad aangehaalde rechtspraak van het Hof voeren de verzoekende partijen aan dat de beperkingen die de bestreden bepalingen te dezen opleggen, een fundamenteel verschil vertonen, in die zin dat zij tot gevolg hebben de asielzoeker die een tweede aanvraag indient, zowel het recht op materiële hulp als het recht op sociale bijstand te ontnemen. Dat was niet het geval onder de vroegere wetgeving, aangezien de asielaanvrager die zijn derde aanvraag indiende, het recht op sociale bijstand verder kon genieten.

A.7.3 De verzoekende partijen blijven aanvoeren dat de bestreden bepalingen eveneens in strijd zijn met artikel 23 van de Grondwet, in samenhang gelezen met richtlijn 2003/9/EG van 27 januari 2003. Aan de reeds in hun verzoekschrift vermelde argumenten voegen zij toe dat het weinig waarschijnlijk is dat de Europese wetgever aan de overheid die de opvang moet bieden de zorg heeft willen toevertrouwen om de beslissingen tot weigering of tot intrekking van de opvangvoorwaarden te nemen. Een en ander zou ertoe leiden het daadwerkelijke recht op de opvang in tijden van crisis in het gedrang te brengen. Om in overeenstemming te zijn met de richtlijn zou de wet bijgevolg een andere overheid dan die welke de opvang moet bieden, ertoe moeten machtigen de beslissingen tot beperking of tot intrekking van het voordeel van de opvangvoorwaarden te nemen.

A.7.4. De verzoekende partijen nemen in hun memorie van antwoord de argumenten over die zij in hun verzoekschrift hebben uiteengezet in verband met de niet-bestaanbaarheid van de bestreden bepalingen met het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten, alsook met artikel 3 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en met het herziene Europees Sociaal Handvest.

De verzoekende partijen preciseren dat de eerste onder hen een bezwaarschrift bij het Europees Comité voor Sociale Rechten heeft ingediend om dat België de rechten niet naleeft op de volle ontplooiing, de gezondheid, de sociale, juridische en economische bescherming, de sociale en medische bijstand en de bescherming tegen armoede van de begeleide minderjarige vreemdelingen die illegaal verblijven of asielzoekers. Naar aanleiding van dat bezwaarschrift heeft het Europees Comité voor Sociale Rechten een verslag opgesteld dat het Hof duidelijkheid zal kunnen bieden over de schendingen van het Handvest die de Ministerraad heeft gepleegd en die als dusdanig zijn erkend door het Europees Comité voor Sociale Rechten.

A.8.1. In zijn memorie van wederantwoord preciseert de Ministerraad dat hij niet beweert dat elke na de verwerping van een eerste aanvraag ingediende asielaanvraag noodzakelijkerwijze onrechtmatig zou zijn of met dilatoire bedoelingen zou zijn ingediend. Hooguit voert hij aan dat de asielzoeker in principe ter ondersteuning van een nieuwe aanvraag nieuwe elementen moet aanvoeren, nieuwe elementen die in het algemeen niet bestaan.

De Ministerraad preciseert eveneens dat het juist is dat de tweede asielaanvragen niet zijn onderworpen aan een eigenlijke ontvankelijkheidsfase. Zij zijn daarentegen onderworpen aan een filterprocedure voor de Dienst Vreemdelingenzaken met toepassing van artikel 51/8 van de wet van 15 december 1980. De beperking van het recht op materiële hulp die voortvloeit uit de bestreden bepaling geldt alleen tijdens de duur van die filterprocedure. Wanneer de aanvraag daadwerkelijk steunt op nieuwe elementen en bijgevolg in overweging wordt genomen, zal het recht op opvang opnieuw worden gewaarborgd. Het enige doel van de bestreden bepaling zou dus erin bestaan te voorkomen dat de indiening van een tweede asielaanvraag op zich recht geeft op een verlenging van de opvang. Niets zou toelaten te beweren dat de Dienst Vreemdelingenzaken abnormaal lang

erover zou doen om zich uit te spreken over de tweede asielaanvragen. De beperking van het recht op opvang die uit de bestreden bepaling voortvloeit, zou dus slechts tijdens een strikt beperkte periode gelden.

A.8.2. De verplichting dat Fedasil zijn beslissingen individueel moet motiveren, is in overeenstemming met richtlijn 2003/9/EG, meer bepaald artikel 16, lid 4, ervan. Het stond dus niet aan de wetgever de motieven te preciseren die Fedasil in overweging moet nemen bij de uitoefening van zijn beslissingsbevoegdheid. De Ministerraad voert ten aanzien van die laatste aan dat die alle vereiste waarborgen inzake onpartijdigheid en objectiviteit biedt.

A.8.3. Ten slotte voert de Ministerraad aan dat het gegeven dat de asielzoekers die door de bestreden bepaling worden beoogd, legaal op het grondgebied verblijven zolang de Dienst Vreemdelingenzaken niet heeft geweigerd hun aanvraag in overweging te nemen, niets afdoet aan de grondwettigheid van de bestreden bepalingen. Hij steunt in dat verband op het arrest van het Hof nr. 135/2011.

A.9.1. Een tweede middel in de zaak nr. 5465 is afgeleid uit de schending van artikel 22bis van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 10 en 11 ervan, met de artikelen 2, 3, 4, 24, lid 1, en 27 van het Internationaal Verdrag inzake de rechten van het kind, aangenomen op 20 november 1989, met de artikelen 17 en 18 van de Europese richtlijn 2003/9/EG, met artikel 10 van het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten, alsook met artikel 17 van het herziene Europees Sociaal Handvest.

Terwijl de in het middel beoogde bepalingen voorschrijven dat het belang van het kind de eerste overweging moet zijn, zou dat niet het geval zijn voor de bestreden bepalingen die het recht op materiële hulp beperken, terwijl zij eveneens op minderjarigen worden toegepast. Die laatsten zouden zich in een situatie bevinden die hun morele, fysieke en geestelijke integriteit in gevaar brengt doordat zij ertoe worden verplicht op straat en zonder middelen te leven.

De artikelen 10 en 11 van de Grondwet zouden eveneens geschonden zijn, omdat de bestreden bepalingen zonder objectieve en redelijke verantwoording de minderjarige asielzoeker en de meerderjarige asielzoeker identiek behandelen.

A.9.2. Volgens de Ministerraad is het uitgangspunt van het middel verkeerd. Het blijkt immers niet dat de bestreden bepalingen afwijken van artikel 57, § 2, van de wet van 8 juli 1976. Zij zijn dus niet bedoeld om op minderjarigen te worden toegepast. De Ministerraad preciseert eveneens dat, luidens artikel 37 van de wet, in alle beslissingen die betrekking hebben op een minderjarige, diens hoger belang de eerste overweging is. Voorts geeft hij aan dat de intrekking van de materiële hulp niet automatisch is, maar integendeel het voorwerp moet uitmaken van een individueel gemotiveerde beslissing.

A.9.3. In hun memorie van antwoord herhalen de verzoekende partijen dat de bestreden bepalingen geen rekening houden met de bijzondere situatie van de minderjarige in zoverre geen enkele beschermingsmaatregel is ingevoerd.

De schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet wordt voorts aangevoerd in zoverre de minderjarige asielzoekers op dezelfde wijze worden behandeld als de meerderjarige asielzoekers, zonder dat dit op een objectieve en redelijke verantwoording berust. De tegenpartij zou ten onrechte aanvoeren dat de minderjarige asielzoekers verder materiële hulp genieten krachtens artikel 57, § 2, van de wet van 8 juli 1976, dat betrekking heeft op de hulp die wordt toegekend aan de vreemdelingen jonger dan 18 jaar die samen met hun ouders illegaal in het Rijk verblijven. De verzoekende partijen herinneren immers eraan dat de minderjarige asielzoekers niet illegaal op het grondgebied verblijven en dat artikel 57, § 2, te dezen niet moet worden toegepast.

A.9.4. De Ministerraad handhaaft de argumenten die hij in zijn memorie heeft aangevoerd.

De middelen gericht tegen artikel 11 van de bestreden wet in de zaak nr. 5465

A.10.1. Een eerste middel is afgeleid uit de schending van artikel 23 van de Grondwet, in samenhang gelezen met de artikelen 10 en 11 ervan, met de Europese richtlijn 2003/9/EG, met de artikelen 2, 4, 9, 11 en 12 van het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten, met artikel 3 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en met de artikelen 13, 30 en E van het Europees Sociaal Handvest.

De verzoekende partijen nemen dezelfde uiteenzettingen over als die welke zij hebben geformuleerd ter ondersteuning van het eerste middel, dat tegen de artikelen 4 en 5 van de bestreden wet is gericht.

A.10.2. Een tweede middel is afgeleid uit de schending van artikel 22*bis* van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 10 en 11 ervan, met de artikelen 2, 3 en 4 van het Internationaal Verdrag inzake de rechten van het kind, met de artikelen 17 en 18 van de Europese richtlijn 2003/9/EG, met artikel 10 het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten en met artikel 17 van de Europees Sociaal Handvest.

Ook hier verwijzen de verzoekende partijen integraal naar hun uiteenzettingen in verband met het middel dat tegen de artikelen 4 en 5 van de bestreden wet is gericht.

A.11.1. Volgens de Ministerraad moest artikel 11 van de bestreden wet worden aangenomen gelet op het gewijzigde artikel 4 van de wet op de opvang. De Ministerraad verwijst naar de weerlegging van het eerste middel dat tegen de artikelen 4 en 5 van de bestreden wet is gericht. Hij benadrukt dat de wetgever, om het algemeen beschermingsniveau te handhaven, de strijd heeft willen aanbinden tegen de misbruiken die bestaan wanneer een tweede asielaanvraag alleen wordt ingediend om het recht op opvang te verlengen. Het bestrijden van een dergelijk misbruik zou zinloos zijn indien de betrokken personen, na de opheffing van de materiële hulp, financiële hulp bij het OCMW konden verkrijgen. De Ministerraad onderstreept dat het Hof, in zijn arrest nr. 135/2011, de grondwettigheid van het vroegere artikel 4 van de wet van 12 januari 2007 heeft aanvaard, zonder te verwijzen naar het feit dat de betrokken vreemdelingen nog financiële hulp bij dat OCMW konden verkrijgen.

A.11.2. De Ministerraad verwijst naar de weerlegging van het tweede middel, dat tegen de artikelen 4 en 5 van de bestreden wet is gericht.

A.12. In hun memorie van antwoord nemen de verzoekende partijen de argumenten die zij in hun verzoekschrift hebben uiteengezet, integraal over.

A.13. In zijn memorie van wederantwoord verwijst de Ministerraad naar de weerlegging van de middelen in zijn memorie.

Het middel gericht tegen artikel 6, eerste lid, b), c) en d) van de bestreden wet in de zaak nr. 5465

A.14.1. Een middel wordt afgeleid uit de schending van artikel 23 van de Grondwet, in samenhang gelezen met de artikelen 10 en 11 ervan, met het algemeen evenredigheidsbeginsel en met artikel 2 van de Europese richtlijn 2003/9/EG.

Er wordt aangevoerd dat de beoogde bepalingen, door het recht op materiële hulp van de asielzoeker op te heffen gedurende de termijn om beroep in te stellen, enerzijds, tijdens de voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen ingestelde beroepsprocedure en, anderzijds, tijdens de voor de Raad van State ingestelde administratieve cassatieprocedure, artikel 23 van de Grondwet en het daaraan verbonden *standstill*-effect schenden.

De verzoekende partijen onderstrepen dat de wetgever, met het aannemen van die hervorming, de asielzoekers wilde ontmoedigen om dilatoire procedures in te stellen met als enig doel hun recht op opvang te verlengen.

Verwijzend naar het arrest van het Hof nr. 43/98 van 22 april 1998 wijzen zij nadrukkelijk op de filterprocedure die bij de Raad van State bestaat in het kader van de cassatieberoepen tegen de beslissingen van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen. Ook hier beweren de verzoekende partijen dat minder radicale maatregelen hadden kunnen worden genomen om het nagestreefde doel te bereiken.

A.14.2. De bestreden bepaling zou onder vreemdelingen een verschil in behandeling invoeren dat steunt op het criterium van het vermogen naargelang zij al dan niet de middelen hebben om tijdens de procedure in hun behoeften te voorzien.

A.14.3. Het feit dat de asielzoekers die een tweede asielaanvraag indienen en de illegaal verblijvende vreemdelingen identiek worden behandeld, zou een discriminatie met zich meebrengen.

A.14.4. Ook de richtlijn 2003/9/EG zou zijn geschonden, aangezien iedere asielzoeker in beginsel recht op opvang heeft, waarbij dat recht pas ophoudt te bestaan na de procedure of wanneer de beslissing niet langer voor een rechtscollage kan worden betwist.

De verzoekende partij onderstreept ten slotte dat de bestreden bepalingen in tegenspraak zijn met andere bepalingen van de wet van 12 januari 2007, in het bijzonder de artikelen 7, §§ 1 en 2, 11, § 1, derde lid, en 12, § 2, tweede lid.

A.15.1. Na te hebben herinnerd aan de oorsprong van de bepaling in de parlementaire voorbereiding van de wet en aan de motieven die de aanneming ervan hebben verantwoord, benadrukt de Ministerraad dat de wetgever heeft beschouwd dat de uitsluiting van het recht op opvang tijdens de administratieve cassatieprocedure een logisch gevolg is van de asielwetgeving. Het is immers in die wetgeving dat het al dan niet opschortende karakter van een beroep is bepaald. Diegenen die het recht op opvang tijdens die niet-opschortende procedure willen toekennen, moeten hun eisen formuleren op het terrein van de asielprocedure, in zoverre het niet logisch is aan een beroep geen opschortend karakter te verlenen en toch het recht op opvang te handhaven.

De Ministerraad herinnert eraan dat de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen beschikt over twee soorten bevoegdheden, met toepassing van artikel 39/2 van de wet van 15 december 1980 : een bevoegdheid met volle rechtsmacht die ertoe strekt de beslissing van de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen te bevestigen of te hervormen, enerzijds, en een bevoegdheid tot vernietiging van de bestreden beslissing van de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen bedoeld in artikel 57/6, eerste lid, 2°, en artikel 57/6/1 van de wet van 15 december 1980, anderzijds. In het kader van de eerste bevoegdheid kent de wet een opschortende werking met volle rechtsmacht toe aan het beroep, terwijl, in het kader van de tweede bevoegdheid, geen enkele werking met volle rechtsmacht aan dat beroep wordt toegekend.

A.15.2. Ten aanzien van de weerlegging van het eigenlijke middel voert de Ministerraad aan dat, ten aanzien van de voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen ingestelde beroepen, de bestreden bepaling de vroegere regeling in werkelijkheid niet wijzigt. Indien de na afloop van de asielprocedure gewezen negatieve beslissing het voorwerp uitmaakt van een opschortend beroep, komt immers geen einde aan de materiële hulp. De wet van 15 december 1980 kent echter een opschortende werking met volle rechtsmacht toe aan de beroepen die voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen zijn ingesteld op grond artikel 39/2, § 1, van dezelfde wet. Het voor de Raad van State ingestelde administratief cassatieberoep heeft daarentegen geen opschortende werking, maar aan de materiële hulp komt pas een einde na het verstrijken van de termijn van dertig dagen waarover de vreemdeling beschikt om dat beroep in te stellen. De enige wijziging die de bestreden bepaling aanbrengt, bestaat dus in de opheffing van het recht op de materiële hulp gedurende de procedure van het voor de Raad van State ingestelde administratief cassatieberoep.

Volgens de Ministerraad beoogde de betwiste wijziging de omzetting in het Belgisch recht van richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 over gemeenschappelijke normen en procedures in de lidstaten voor de terugkeer van onderdanen van derde landen die illegaal op hun grondgebied verblijven. Echter, volgens de Ministerraad verplicht het Europees recht niet ertoe de materiële en de sociale bijstand te verzekeren tot na de afloop van de gerechtelijke procedures. De verplichtingen die het Europees recht aan de lidstaten oplegt, hangen af van de opschortende werking die is toegekend aan de beslissingen van die gerechtelijke of administratieve overheden na het instellen van het beroep. Rekening houdend met het niet-opschortende karakter van de beroepen in asielaangelegenheden, kon de bekritiseerde bepaling aldus worden aangenomen.

De Ministerraad betwist het advies van de Raad van State volgens hetwelk de betwiste bepaling een achteruitgang zou inhouden van de rechten die zijn gewaarborgd bij artikel 23 van de Grondwet. Hij herinnert eraan dat de bestreden wet de strijd wilde aanbinden tegen de misbruiken en wilde voorkomen dat personen die een verblijfsrecht tijdens de asielprocedure genieten, worden uitgesloten van het voordeel van de hulp, rekening houdend met het tekort aan plaatsen en middelen, terwijl de personen die dat verblijfsrecht niet hebben, recht zouden hebben op de opvang en die hulp zouden kunnen genieten. Het ging eveneens erom de wetgevingen op elkaar af te stemmen, teneinde rekening te houden met het niet-opschortende karakter van de jurisdictionele beroepen en de richtlijn 2008/115/EG om te zetten, die de lidstaten niet ertoe verplicht het voordeel van de hulp te verzekeren tot na de afloop van de jurisdictionele procedures.

Volgens de Ministerraad ontnemt de betwiste bepaling de betrokken vreemdelingen niet de mogelijkheid om een administratief cassatieberoep in te stellen voor de Raad van State, en het gegeven dat die bepaling in tegenspraak zou zijn met andere bepalingen van de wet van 12 januari 2007 zou niet kunnen aantonen dat het middel gegrond is. De Ministerraad wijst erop dat het alleen erom gaat die bepalingen te lezen in het licht van het bestreden artikel 6.

A.16. In hun memorie van antwoord verwijzen de verzoekende partijen naar het advies van de Raad van State van 18 juli 2011 betreffende de bestreden wet waarin hij heeft opgemerkt dat de opheffing van de materiële hulp van de afgewezen asielaanzoekers moest worden verantwoord in het licht van artikel 23 van de Grondwet zoals geïnterpreteerd door het Hof, hetgeen te dezen niet het geval was.

De verzoekende partijen wijzen voorts erop dat, in zoverre de bestreden bepalingen de asielzoekers de materiële hulp ontzeggen tijdens de cassatieprocedure voor de Raad van State, zij moeten worden beschouwd als zijnde niet evenredig zijn met het door het wetgever nagestreefde doel. Zij steunen op het arrest van het Hof nr. 43/98 en voegen eraan toe dat, krachtens artikel 20 van gecoördineerde wetten op de Raad van State, een procedure van toelating bestaat voor de cassatieberoepen tegen de beslissingen van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen. Die procedure maakt het, naar het voorbeeld van de vroegere procedure, mogelijk de dilatoire beroepen te filteren. Er wordt aan herinnerd dat de wetgever andere minder radicale maatregelen had kunnen nemen om zijn doel te bereiken, zoals een filterprocedure voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen.

A.17. In zijn memorie van wederantwoord verwijst de Ministerraad naar de argumenten in zijn memorie.

De middelen gericht tegen artikel 12 van de bestreden wet in de zaken nrs. 5465 en 5467

A.18.1. Een eerste middel in de zaak nr. 5465 is afgeleid uit de schending van artikel 23 van de Grondwet, in samenhang gelezen met de artikelen 10 en 11 ervan, met de artikelen 2, 4, 9, 11, 12 en 13 van het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten, met artikel 3 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en met de artikelen 13, 16, 30 en E van het Europees Sociaal Handvest.

Volgens de verzoekende partijen maakt de bestreden bepaling een einde aan het recht op sociale bijstand en het recht op dringende medische hulp voor de onderdanen van de lidstaten van de Europese Unie en voor hun familieleden gedurende de eerste drie maanden van hun verblijf. Zij maakt eveneens een einde aan het recht op sociale bijstand en het recht op dringende medische hulpverlening voor de onderdanen van de lidstaten van de Europese Unie die op het Belgische grondgebied zijn gekomen om er werk te zoeken, alsook voor hun familieleden gedurende hun hele zoektocht naar werk. Ten slotte maakt zij een einde aan het recht op de steun voor levensonderhoud voor de onderdanen van de lidstaten van de Europese Unie tot wanneer ze een duurzaam verblijfsrecht verkrijgen. Daarmee zou de bestreden bepaling in strijd zijn met het subjectieve recht vervat in artikel 23 van de Grondwet, alsook met het *standstill*-beginsel dat het Hof aan artikel 23 koppelt.

De verzoekende partijen onderstrepen dat de bestreden bepaling de omzetting is van richtlijn 2004/38/EG van 29 april 2004 betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie en hun familieleden, waarvan artikel 24 uitdrukkelijk voorziet in de mogelijkheid om de burgers van de Europese Unie van de bijstand uit te sluiten gedurende de eerste maanden van hun verblijf.

A.18.2. De bij de bestreden bepaling ingevoerde beperkingen zouden niet evenredig zijn. De wetgever zou immers geen gegevens aanbrenge die bevestigen dat België thans wordt geconfronteerd met een massale toestroom van onderdanen van de Europese Unie waardoor ons land een reëel risico loopt dat de overheden de in artikel 23 van de Grondwet bepaalde bescherming niet meer kunnen waarborgen. Daarbij zou ook afbreuk worden gedaan aan de rechten die zijn verankerd in het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten, namelijk die welke zijn verankerd in de artikelen 9, 11, 12 en 13. De wetgever zou aldus de essentie zelf van dat Verdrag schenden, dat wil dat de Staten geleidelijk aan de erin verankerde rechten op een steeds gullere wijze bevestigen.

Daarnaast zou afbreuk worden gedaan aan artikel 3 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, aangezien de bestreden bepaling mogelijk tot gevolg heeft dat de Europese onderdanen en hun familieleden ertoe worden verplicht zonder structuur noch sociale en medische begeleiding op straat te leven.

Ten slotte wordt de schending van het Europees Sociaal Handvest aangevoerd, in zoverre de bestreden bepaling het mogelijk zou maken het recht op sociale bijstand en op dringende medische hulp te ontzeggen aan een bepaalde categorie van Europese buitenlandse onderdanen die illegaal op het grondgebied verblijven.

A.18.3 De verzoekende partijen voeren eveneens een schending aan van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet. Zij stellen vast dat de omzendbrief van 28 maart 2012 betreffende de burger van de Europese Unie en zijn familieleden uitdrukkelijk aangeeft dat de betrokkenen geen aanspraak kunnen maken op dringende medische hulp gedurende de eerste drie maanden van het verblijf in België, alsook tijdens de duur van hun zoektocht naar werk.

Krachtens artikel 57, § 2, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de OCMW's genieten de vreemdelingen die illegaal op het Belgische grondgebied verblijven, een recht op dringende medische hulp. Er zou geen enkele objectieve en redelijke verantwoording bestaan om dat verschil in behandeling tussen die twee categorieën van personen in te voeren.

Ten aanzien van de steun voor levensonderhoud, namelijk de steun ter aanvulling van het leefloon en van de sociale bijstand, die wordt verleend voor de studies, met inbegrip van de beroepsopleiding, in de vorm van studiebeurzen of leningen, zou de bestreden bepaling met zich meebrengen dat die steun verdwijnt voor de onderdanen van de lidstaten van de Europese Unie, met uitzondering van diegenen die de hoedanigheid hebben van werknemer of zelfstandige, tot ze een duurzaam verblijfsrecht verkrijgen. Uit de bestreden bepaling zou voortvloeien dat de daarin beoogde onderdanen het recht op de steun voor levensonderhoud verliezen gedurende de hele periode tussen hun aankomst op het Belgisch grondgebied en het verkrijgen van een duurzaam verblijfsrecht, namelijk op zijn vroegst drie jaar na hun inschrijving in het vreemdelingenregister (vijf jaar voor de student). De regeling zou echter verschillend zijn voor de vreemdelingen die geen onderdaan zijn van de Unie en in het vreemdelingenregister zijn ingeschreven, aangezien zij, krachtens artikel 57 van de organieke wet betreffende de OCMW's van 8 juli 1976, gerichte financiële hulp kunnen genieten om de kosten van hun opleiding en hun inschakeling in het beroepsleven te dekken zodra zij in het vreemdelingenregister zijn ingeschreven.

A.19.1. Volgens de Ministerraad verplicht richtlijn 2004/38/EG de lidstaten ertoe aan iedere burger van de Unie het recht te waarborgen om op het grondgebied te verblijven gedurende een periode van maximum drie maanden of, wanneer zij het grondgebied hebben betreden om werk te zoeken, gedurende hun zoektocht naar werk. Die verplichting zou in het Belgisch recht zijn omgezet bij artikel 30 van de wet van 15 december 1980. Volgens de Ministerraad verzekert het bestreden artikel 12 de correcte omzetting van artikel 24, lid 2, van de voormelde richtlijn en is het verantwoord door motieven van algemeen belang die erin bestaan een evenwicht te realiseren tussen het aan de burgers van de Unie gewaarborgde verblijfsrecht en de noodzaak om het algemeen niveau van de sociale bescherming te vrijwaren.

Uit de parlementaire voorbereiding van de bestreden wet zou immers voortvloeien dat de wetgever de strijd heeft willen aanbinden tegen een massale toestroom van onderdanen van de Europese Unie op ons grondgebied, doordat België dat artikel 24, lid 2, van de richtlijn nog niet had omgezet. Een dergelijke situatie kon echter het algemene niveau van de sociale bescherming op ons grondgebied aantasten. Die beschouwing zou des te minder onevenredig zijn daar de burgers van de Europese Unie de sociale bescherming kunnen genieten in de lidstaat waarvan zij onderdaan zijn. De beperking zou bovendien beperkt zijn in de tijd, daar zij alleen geldt tijdens de eerste verblijfsperiode van drie maanden of tijdens de langere periode bedoeld in artikel 40, § 4, eerste lid, 1°, van de wet van 15 december 1980.

De Ministerraad merkt voorts op dat de burger van de Unie die over voldoende middelen beschikt en diegene die de hoedanigheid van student heeft, moet beschikken over een ziekteverzekering die alle risico's in het Rijk dekt.

A.19.2. Ten aanzien van de vermeende schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet betreffende de toekenning van de dringende medische hulp, zou het aangeklaagde verschil in behandeling voortvloeien uit artikel 24, lid 2, van de richtlijn 2004/38/EG, dat elke sociale bijstand beoogt, met inbegrip van de dringende medische hulp. De in het geding zijnde bepaling zou overigens geen afbreuk doen aan de verplichting om hulp te bieden bedoeld in artikel 422 van het Strafwetboek en in de code van geneeskundige plichtenleer daar zij alleen nog betrekking heeft op de niet-tussenkomst van het OCMW in de dringende medische kosten van de beoogde burgers van de Unie.

De steun voor levensonderhoud veronderstelt dat de betrokken persoon recht heeft op sociale bijstand. Echter, krachtens de bestreden bepaling is dat niet het geval voor de burgers van de Europese Unie gedurende de eerste drie maanden van het verblijf op het grondgebied of tijdens de langere periode dat naar werk wordt gezocht. Aangezien die personen in die omstandigheden geen sociale bijstand kunnen genieten, zou het verantwoord zijn dat zij geen steun voor levensonderhoud krijgen die een aanvulling op de sociale bijstand vormt.

De andere categorieën van burgers van de Europese Unie die beschikken over een verblijfsrecht van meer drie maanden kunnen het recht op maatschappelijke integratie genieten krachtens artikel 3, 3°, van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie. Hun situatie kan dus niet op nuttige wijze worden vergeleken met die van de vreemdelingen beoogd in artikel 57^{quater}, § 1, van de wet van 8 juli 1976. Het begrip van steun voor levensonderhoud bedoeld in de bestreden bepaling verschilt van dat van de tegemoetkoming in de kosten verbonden aan de inschakeling in het beroepsleven in de zin van die laatste bepaling. De Ministerraad preciseert ten slotte dat het toepassingsgebied van dat artikel 57^{quater}, § 1, is beperkt tot de personen die geen recht hebben op maatschappelijke integratie, maar uitsluitend op financiële sociale bijstand.

A.20. In hun memorie van antwoord betreuren de verzoekende partijen, na te hebben herinnerd aan de argumentatie die zij in hun verzoekschriften hebben uiteengezet, het feit dat de Ministerraad zich ertoe beperkt zijn redenering te doen steunen op vooronderstellingen, die geen enkele concrete statistische grondslag hebben. Zij leiden hieruit af dat, in de huidige stand van zaken en bij ontstentenis van gegevens aangebracht door de wetgever, de door de bestreden bepalingen ingevoerde beperkingen van de rechten van de Europese onderdanen niet evenredig met het nagestreefde doel lijken.

Ten aanzien van het verschil in behandeling dat bestaat tussen de illegaal verblijvende vreemdelingen die recht op sociale bijstand hebben en de vreemdelingen die in de bestreden bepaling worden beoogd en geen aanspraak kunnen maken op een recht op sociale bijstand noch op een recht op dringende medische hulp, herhalen de verzoekende partijen nogmaals dat in de parlementaire voorbereiding van de wet geen enkele objectieve en redelijke verantwoording wordt gegeven, noch enig bewijs dat België werd geconfronteerd met een massale toestroom van onderdanen van de Europese Unie en dat een reëel risico bestond dat de overheden het beschermingsniveau dat op het ogenblik van de invoering van artikel 23 van de Grondwet bestond, in de toekomst niet meer zouden kunnen waarborgen.

De verzoekende partijen voegen eraan toe dat de opheffing van het recht op dringende medische hulp des te minder is verantwoord daar het aantal onderdanen van de Unie dat op dat recht aanspraak kan maken, uiterst beperkt is. Zoals de Ministerraad in zijn memorie heeft aangegeven, moeten, op de drie categorieën van burgers van de Unie die aanspraak kunnen maken op het verblijfsrecht van meer dan drie maanden, diegene die over voldoende middelen beschikt en diegene met de hoedanigheid van student immers beschikken over een ziekteverzekering die alle risico's in het Rijk dekt.

In verband met de steun voor levensonderhoud nemen de verzoekende partijen de argumenten over die zij in hun verzoekschrift hebben uiteengezet.

A.21. De Ministerraad antwoordt door te verwijzen naar de argumenten die hij in zijn memorie heeft uiteengezet.

A.22. Een tweede middel is afgeleid uit de schending van artikel 22bis van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 10, 11 en 191 ervan, met de artikelen 2, 3, 4, 18, 24, 26, 27, 28 en 29 van het Internationaal Verdrag inzake de rechten van het kind aangenomen op 20 november 1989, met artikel 10 van het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten, en met artikel 17 van het Europees Sociaal Handvest.

In tegenstelling tot wat de in het middel beoogde normen eisen, zouden noch de parlementaire voorbereiding van de bestreden wet, noch de wettekst zelf kunnen aantonen dat de wetgever, met de aanneming van de bestreden bepaling, zou hebben beschouwd dat het belang van het kind de eerste overweging was. Integendeel, de wetgever zou de minderjarige die zich in België bevindt met zijn ouders die onderdanen van de Europese Unie zijn, in een situatie plaatsen die zijn morele, fysieke en geestelijke integriteit in gevaar brengt. De betrokken minderjarige zou bovendien worden gediscrimineerd ten opzichte van een buitenlandse minderjarige die illegaal op het grondgebied verblijft, aangezien, voor die laatste, artikel 57, § 2, van de organieke wet van de

OCMW's van 8 juli 1976 voorziet in materiële hulp die uitsluitend wordt verleend in het kader van een opvangcentrum, alsook in dringende medische hulp.

A.23. In zijn memorie verwijst de Ministerraad naar de argumenten die hij heeft uiteengezet in verband met de weerlegging van het eerste middel. Hij voegt eraan toe dat artikel 24, lid 2, van richtlijn 2004/38/EG het mogelijk maakt dat de sociale bijstand niet wordt toegekend aan de minderjarige kinderen van ouders die burger zijn van de Europese Unie gedurende de in de bestreden bepaling beoogde periode. Een dergelijke beperking zou niet in strijd zijn met artikel 22*bis* van de Grondwet, noch met de internationale instrumenten waarvan de schending wordt aangevoerd, aangezien die is beperkt in de tijd en de betrokken personen, met inbegrip van de minderjarige kinderen, de sociale bescherming kunnen genieten in de lidstaat waarvan zij onderdaan zijn.

Ten aanzien van de vermeende discriminatie ten opzichte van de minderjarige kinderen van de vreemdelingen die illegaal op het grondgebied verblijven, wordt aangevoerd dat die laatstgenoemden geen sociale en financiële bijstand genieten, maar alleen materiële hulp in een federaal opvangcentrum. Beide soorten hulp zijn echter niet vergelijkbaar.

A.24. In hun memorie van antwoord herinneren de verzoekende partijen aan de argumenten die zij ter ondersteuning van het middel in hun verzoekschrift hebben uiteengezet.

A.25. De Ministerraad voegt in zijn memorie van wederantwoord niets toe aan zijn memorie.

A.26. De verzoekende partijen in de zaak nr. 5467 leiden een enig middel af uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 422*bis* van het Strafwetboek en met de code van geneeskundige plichtenleer van 19 november 1975.

Er wordt aangevoerd dat de bestreden bepaling een verschil in behandeling invoert tussen, enerzijds, de geneesheren en de ziekenhuizen die de levensnoodzakelijke zorg zullen verstrekken aan illegaal in België verblijvende vreemdelingen en, anderzijds, de geneesheren en de ziekenhuizen die zorg verstrekken aan onderdanen van de lidstaten van de Europese Unie en hun familie gedurende de eerste drie maanden van hun verblijf in België of de langere periode bepaald in artikel 40, § 4, eerste lid, 1°, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen. De wetgever bepaalt immers voortaan dat de eerste categorie een, op zijn minst gedeeltelijke, tenlasteneming van de kosten gemaakt in het kader van de dringende medische hulp zal kunnen genieten, terwijl de tweede categorie geen enkele terugbetaling van de verstrekkingen van dringende medische hulp zal verkrijgen.

Artikel 422*bis* van het Strafwetboek impliceert echter dat de geneesheren en de ziekenhuizen ertoe gehouden zijn de levensnoodzakelijke zorg te verstrekken aan iedere persoon die in groot gevaar verkeert, ongeacht diens herkomst, hoedanigheid of de regelmatigheid van zijn verblijf.

A.27.1. In hun memorie van antwoord wijzen de verzoekende partijen vervolgens erop dat, volgens de parlementaire voorbereiding van de wet van 19 januari 2012 en artikel 2 van de wet zelf, de uitsluiting van de burgers van de Europese Unie en hun familieleden van de verstrekkingen van maatschappelijke dienstverlening gedurende de eerste drie maanden van hun verblijf of gedurende langere periodes voor werkzoekenden, enerzijds, en van de steun voor levensonderhoud voor de studies, anderzijds, haar grondslag vindt in de richtlijn 2004/38/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie en hun familieleden.

Bij het lezen van artikel 24, lid 2, van die richtlijn zou moeten worden vastgesteld dat artikel 12 van de bestreden wet die bepaling daadwerkelijk omzet, maar daaraan een grotere draagwijdte geeft. Immers, terwijl artikel 24, lid 2, van de richtlijn het de lidstaten mogelijk maakt het voordeel van de verstrekkingen van sociale bijstand onder bepaalde voorwaarden te weigeren, voorziet artikel 12 van de bestreden wet erin dat de OCMW's niet langer ertoe gehouden zijn maatschappelijke dienstverlening toe te kennen aan de in die bepaling beoogde personen. De verzoekende partijen gaan na of de sociale bijstand en de maatschappelijke dienstverlening al dan niet de dezelfde verstrekkingen dekken.

Ten aanzien van het begrip sociale bijstand in de zin van de richtlijn zou moeten worden beschouwd dat de medische zorgverstrekking, op zijn minst die met betrekking tot de dringende medische hulp, kennelijk niet valt onder dat begrip. Hoewel artikel 24, lid 2, van die richtlijn het mogelijk moet maken het systeem van sociale bijstand van de lidstaten te vrijwaren en te voorkomen dat de onderdanen van de Unie een Staat kiezen op basis

van de sociale voordelen die er hun kunnen worden toegekend, zou niet redelijkerwijs kunnen worden aangevoerd dat de tenlasteneming door een lidstaat van de dringende medische hulp zou leiden tot een aanzienlijke toestroom van onderdanen van de Unie op zijn grondgebied. De lezing van de andere bepalingen van de richtlijn zou toelaten te bevestigen dat het begrip sociale bijstand wel degelijk de materiële verstrekkingen dekt die de burgers van de Unie kunnen genieten en niet de eventuele medische verstrekkingen.

Wat het intern recht betreft, verwijzen de verzoekende partijen naar artikel 23 van de Grondwet, alsook naar artikel 1 van de wet van 8 juli 1976 en de parlementaire voorbereiding ervan. Hieruit zou kunnen worden afgeleid dat het Belgisch recht binnen de sociale bijstand een onderscheid maakt tussen verschillende sectoren, waaronder de maatschappelijke hulpverlening en de medische hulpverlening. Door te beschouwen dat de sociale bijstand bedoeld in de richtlijn zou overeenstemmen met de sociale bijstand in het intern recht, zou de Belgische wetgever kennelijk een veel grotere draagwijdte hebben gegeven aan de beperking vervat in artikel 24, lid 2, van de richtlijn, aangezien hij zelf erkent dat de maatschappelijke hulpverlening en de medische hulpverlening twee onderscheiden elementen van de sociale bijstand zijn. De voormelde bepaling van de richtlijn zou dus niet kunnen dienen als verantwoording voor de bestreden norm en voor het daarbij ingevoerde verschil in behandeling.

A.27.2. Mocht het Hof menen dat er twijfel blijft bestaan omtrent de interpretatie die moet worden gegeven aan het begrip sociale bijstand vervat in de richtlijn, dan zou aan het Hof van Justitie van de Europese Unie hierover een prejudiciële vraag moeten worden gesteld. In de veronderstelling dat het begrip sociale bijstand in de richtlijn eveneens de verstrekkingen van medische hulpverlening dekt, merken de verzoekende partijen op dat de afdeling wetgeving van de Raad van State heeft gepreciseerd dat zij, in het licht van het recht van de Unie, niet inzag hoe de bij artikel 12 van de bestreden wet bepaalde beperking in strijd zou zijn met de richtlijnen waarmee ter zake rekening moet worden gehouden.

De Raad van State heeft evenwel gepreciseerd dat die beperking verenigbaar moest zijn met de *standstill*-verplichting, die veronderstelt dat, wanneer sprake is van een aanzienlijke verlaging van het beschermingsniveau dat de geldende wetgeving aan de Europese burgers en aan hun familieleden biedt, die verlaging moet worden verantwoord door motieven van algemeen belang. Echter, enkel de massale toestroom van onderdanen van de lidstaten van de Unie zou zijn aangevoerd. De verzoekende partijen onderstrepen dat de conclusie waartoe de afdeling wetgeving van de Raad van State op het eerste gezicht is gekomen, niet definitief is, daar die niet voortvloeit uit een grondig onderzoek en er alleen is gekomen na een onderzoek van de gevolgen van de bestreden bepaling ten aanzien van de burgers van de Europese Unie en hun familieleden, maar niet vanuit het standpunt van de zorginstellingen en de geneesheren, die voortaan ertoe verplicht zouden zijn dringende medische hulp aan die personen te verlenen zonder de terugbetaling ervan te kunnen verkrijgen.

De Ministerraad heeft evenmin rekening gehouden met de, met name financiële, situatie van de zorginstellingen en van de geneesheren die dringende zorg verstrekken aan de onderdanen van de Europese Unie en hun familieleden. De door de Ministerraad aangevoerde argumenten komen niet tegemoet aan de kritiek die de verzoekende partijen hebben geformuleerd ter ondersteuning van hun beroep in de zaak nr. 5467. Het Hof zou echter reeds ertoe zijn gebracht te oordelen dat een maatregel die een verschil in behandeling invoert op basis van een criterium dat aangepast lijkt aan het doel van de maatregel, een discriminerende werking kon hebben voor een groep die is gedefinieerd op basis van een ander criterium dat zijnerzijds niet relevant blijkt.

A.27.3. Volgens de verzoekende partijen is het niet relevant de tenlasteneming van de zorgverstrekkingen in het kader van de dringende medische hulp te weigeren aan de zorginstellingen en de geneesheren die zorg hebben verstrekt aan de personen bedoeld in het bestreden artikel 12 maar die tenlasteneming wel toe te staan voor de vreemdelingen die illegaal in België verblijven.

Indien moest worden beschouwd dat dat verschil in behandeling voortvloeit uit de omzetting van artikel 24, lid 2, van richtlijn 2004/38/EG zou aan het Hof van Justitie van de Europese Unie een prejudiciële vraag moeten worden gesteld over de verenigbaarheid van die richtlijn met het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie.

Er zou evenmin redelijkerwijs kunnen worden aangevoerd dat de toestroom van Europese onderdanen in België zal afnemen door hun in bepaalde omstandigheden de sociale bijstand te ontnemen, wanneer ter zelfdertijd wordt geoordeeld dat aan die personen dringende medische hulp zal moeten worden geboden. De enige personen die door de bestreden bepaling zouden worden benadeeld, zouden niet de burgers van de Europese Unie en hun familie zijn, maar wel de geneesheren en de zorginstellingen die die dringende medische hulp moeten verlenen.

Voor de verzoekende partijen zijn de aangewende middelen niet relevant ten opzichte van het nagestreefde doel, aangezien de weigering om de kosten verbonden aan de aan de onderdanen van de Unie verstrekte dringende medische hulp financieel ten laste te nemen, het niet mogelijk maakt het doel te bereiken dat erin bestaat de massale toestroom van dergelijke onderdanen in België te voorkomen. De vermeende korte duur van de bij de bestreden bepaling ingevoerde beperking zou bovendien niet kunnen toelaten te beschouwen dat die bepaling evenredig zou zijn met het nagestreefde doel, aangezien die geen enkel gevolg heeft voor het in het geding zijnde verschil in behandeling. Indien moest worden beschouwd dat het bestreden artikel 12 artikel 24, lid 2, van richtlijn 2004/38/EG omzet, dan zou ook hier aan het Hof van Justitie van de Europese Unie een prejudiciële vraag moeten worden gesteld over de relevantie en de evenredigheid van de door die richtlijn aangewende middelen.

A.28.1. In zijn memorie van wederantwoord geeft de Ministerraad aan dat, in het Belgische recht, niet op ernstige wijze kan worden betwist dat de dringende medische hulp deel uitmaakt van de sociale bijstand in de zin van artikel 23 van de Grondwet en van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn. De sociale bijstand heeft echter tot doel te verzekeren dat de overheid, in voorkomend geval de openbare centra voor maatschappelijk welzijn omwille van de menselijke waardigheid, tegemoetkomt in de tenlasteneming van de kosten die zijn verbonden aan de dringende medische hulp die de zorgverstrekkers verlenen aan de personen die deze kosten niet kunnen dragen. Zo begrepen vormt de dringende medische hulp zeker een sociale bijstand in de zin van artikel 24, lid 2, van richtlijn 2004/38/EG. Er mee rekening houdend dat de richtlijn geen enkel interpretatieprobleem doet rijzen, dient de door de verzoekende partijen opgeworpen prejudiciële vraag niet aan het Hof van Justitie van de Europese Unie te worden gesteld.

A.28.2. Ten aanzien van het feit dat de bestreden bepaling onder de zorginstellingen en de geneesheren een verschil in behandeling zou invoeren naargelang de zorg in het kader van de dringende medische hulp wordt verstrekt aan illegaal in België verblijvende personen dan wel aan de door de bestreden bepaling beoogde personen, zou moeten worden vastgesteld dat zij geen enkel verschil in behandeling invoert tussen verschillende categorieën van zorgvertrekkers. Die laatsten worden immers op dezelfde manier behandeld. Iedere zorgverstrekker kan aldus, in het kader van de dringende medische hulp, de tenlasteneming van de in de bestreden bepaling bedoelde burgers van de Europese Unie verzekeren. De betrokkenen zijn dus aan een identieke regeling onderworpen.

De Ministerraad voegt eraan toe dat de bestreden bepaling objectief verantwoord is en de realisatie van het nagestreefde doel kan verzekeren en dat zij bovendien geen onevenredig gevolg heeft. Ten slotte voert hij aan dat aan het Hof van Justitie van de Europese Unie niet de prejudiciële vragen dienen te worden gesteld die de verzoekende partijen in ondergeschikte orde suggereren, in zoverre het middel betrekking heeft op de bestaanbaarheid, met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, van de bestreden bepaling en niet van de richtlijn 2004/38/EG.

A.29. Bij beschikking van 8 oktober 2013 heeft het Hof de partijen verzocht in een aanvullende memorie hun standpunt uiteen te zetten over de eventuele gevolgen van de artikelen 22 en 23 van de wet van 8 mei 2013 « tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, van de wet van 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen en van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijke welzijn » voor de artikelen 4 en 6 van de wet van 12 januari 2007 « betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen » en voor de organieke wet van 8 juli 1976 « betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn ».

A.30.1. De verzoekende partijen in de zaak nr. 5465 geven aan dat artikel 22 van de wet van 8 mei 2013 voor Fedasil de mogelijkheid behoudt om het recht op materiële hulp af te schaffen voor de asielzoekers die een tweede asielaanvraag indienen. De wijzigingen die zijn aangebracht in het bestreden artikel 4 zouden alleen tot doel hebben die bepaling aan te passen aan de wijziging van de bevoegdheden met betrekking tot de behandeling van de asielaanvragen die is ingevoerd bij de artikelen 9 en 14 van de wet van 8 mei 2013 die respectievelijk de artikelen 51/8 en 57/6/2 van de wet van 15 december 1980 wijzigen. De procedure inzake de inoverwegingneming van de asielaanvragen is immers voortaan toevertrouwd aan het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (CGVS).

In verband met de weerslag van artikel 23 van de wet van 8 mei 2013 op de voor het Hof hangende zaken merken de verzoekende partijen een zekere verbetering op in zoverre het bestreden artikel 6 voortaan voorziet in een recht op materiële hulp bij het onderzoek van het administratief cassatieberoep dat door de Raad van State toelaatbaar is verklaard. De verzoekende partijen voeren evenwel aan dat die verbetering niet volstaat om te voldoen aan de vereisten van artikel 23 van de Grondwet, dat het recht waarborgt om een menswaardig leven te leiden.

Zij stellen immers vast dat het voordeel van de materiële hulp eindigt wanneer voor de Raad van State een beroep wordt ingesteld tegen een beslissing tot toekenning van de subsidiaire bescherming en tot weigering van de status van vluchteling, waarbij aldus een categorie van vreemdelingen het recht op de materiële hulp wordt ontzegd, zelfs indien het beroep toelaatbaar is verklaard.

Uit een gecombineerde lezing van de artikelen 6, § 1, tweede lid, van de wet van 12 januari 2007 en 52/3 van de wet van 15 december 1980 zou eveneens voortvloeien dat de asielzoekers het recht op materiële hulp niet genieten gedurende de volledige termijn om een cassatieberoep voor de Raad van State in te stellen. Om het recht op materiële hulp gedurende de twintig dagen van de termijn voor het indienen van een beroep voor de Raad van State te genieten, moet de asielzoeker immers paradoxaal genoeg een procedure van vrijwillige terugkeer volgen die indruist tegen het beginsel zelf van het beroep. Het zou eveneens in strijd zijn met het recht op een daadwerkelijk beroep om het recht op materiële hulp opnieuw te openen wanneer het beroep toelaatbaar is verklaard, terwijl dat recht niet is erkend gedurende de volledige beroepstermijn.

De verzoekende partijen wijzen voorts erop dat artikel 20, § 3, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State bepaalt dat uitspraak wordt gedaan over de toelaatbaarheid van het beroep binnen acht dagen te rekenen vanaf de ontvangst van het dossier, waarbij die termijn niet meer is dan een termijn van niet-dwingende aard. De periode van weigering van opvang zou dus voor onbepaalde duur kunnen worden verlengd.

A.30.2. De verzoekende partijen in de zaak nr. 5467 preciseren dat hun beroep is gericht tegen artikel 12 van de bestreden wet. Zij stellen vast dat de artikelen 22 en 23 van de wet van 8 mei 2013, door de asielzoekers voortaan onder bepaalde voorwaarden uitsluitend de materiële hulp te ontzeggen, die personen het voordeel van de medische hulp, de sociale bijstand, de medisch-sociale hulp en de psychologische hulp niet ontnemen. De verzoekende partijen zijn bijgevolg van mening dat die bepalingen geen gevolgen hebben voor het door hen ingestelde beroep.

A.30.3. In zijn aanvullende memorie voert de Ministerraad aan dat het in de zaak nr. 5465 ingestelde beroep zonder voorwerp is geworden in die mate dat het is gericht tegen artikel 4 van de bestreden wet, in zoverre dat artikel is vervangen door een nieuwe bepaling, die, in het stadium van de indiening van de aanvullende memorie, niet het voorwerp heeft uitgemaakt van enig beroep tot vernietiging.

Ten overvloede preciseert de Ministerraad dat de wijziging die is aangebracht door de wet van 8 mei 2013, louter technisch is en alleen tot doel heeft de betrokken bepaling aan te passen aan de wijziging van de bevoegdheden inzake de behandeling van de asielaanvragen. De Ministerraad verwijst in dat opzicht naar de opmerkingen die hij heeft geformuleerd in zijn memorie en zijn memorie van wederantwoord.

Ten aanzien van de gevolgen van artikel 23 van de wet van 8 mei 2013 voor de ingestelde beroepen voert de Ministerraad aan dat de middelen die zijn gericht tegen artikel 6 van de bestreden wet moeten worden onderzocht rekening houdend met de betrokken bepaling zoals die thans van kracht is. Hij onderstreept dat dat artikel 6 is gewijzigd zoals de verzoekende partijen in de zaak nr. 5465 dat wensten, aangezien het recht op materiële hulp opnieuw wordt gewaarborgd wanneer het administratief cassatieberoep voor de Raad van State toelaatbaar is verklaard. Hoewel het recht op materiële hulp niet is gewaarborgd zolang het cassatieberoep niet toelaatbaar is verklaard, zou uit de parlementaire voorbereiding van de nieuwe wet blijken dat die beperking tot doel heeft misbruiken te voorkomen, met andere woorden het instellen van cassatieberoepen met als enig doel de materiële hulp te genieten. Dat doel zou gewettigd zijn en de beperking van het recht op materiële hulp objectief en redelijk verantwoord. De Ministerraad verwijst voor het overige naar de opmerkingen die hij heeft geformuleerd in zijn memorie en zijn memorie van wederantwoord.

- B -

Ten aanzien van de bestreden bepalingen

B.1. De verzoekende partijen in de zaak nr. 5465 vorderen de vernietiging van de artikelen 4, c), 5, 6, 11 en 12 van de wet van 19 januari 2012 tot wijziging van de wetgeving met betrekking tot de opvang van asielzoekers. Het verzoekschrift in de zaak nr. 5467 heeft betrekking op artikel 12 van dezelfde wet.

B.2.1.1. Het bestreden artikel 4, c), vervangt het woord « derde » door het woord « tweede » in artikel 4 van de wet van 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen (hierna : de Opvangwet). Artikel 4, eerste lid, van de Opvangwet bepaalde aldus :

« Het Agentschap kan beslissen dat de asielzoeker die een tweede asielaanvraag indient geen beroep kan doen op artikel 6, § 1, van deze wet, tijdens het onderzoek van de aanvraag, zolang het dossier door de Dienst Vreemdelingenzaken niet is doorgestuurd naar het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen met toepassing van artikel 51/10 van wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, en dit middels een individueel gemotiveerde beslissing. Dit principe kan gelden voor elke nieuwe asielaanvraag ».

Het bestreden artikel 4, c), van de wet van 19 januari 2012 is in werking getreden op 31 maart 2012 (artikel 14 van diezelfde wet).

B.2.1.2. Artikel 22 van de wet van 8 mei 2013 « tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, van de wet van 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen en van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijke welzijn » heeft artikel 4, eerste lid, van de Opvangwet vervangen als volgt :

« Het Agentschap kan, middels een individueel gemotiveerde beslissing, beslissen dat de asielzoeker die een tweede asielaanvraag indient, geen beroep kan doen op artikel 6, § 1, van deze wet, tijdens het onderzoek van de aanvraag, tenzij het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen een beslissing tot inoverwegingname met toepassing van artikel 57/6/2 of een beslissing met toepassing van artikel 57/6, 1°, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de

verwijdering van vreemdelingen heeft genomen. Dit principe kan gelden voor elke nieuwe asielaanvraag ».

Die bepaling is in werking getreden op 1 september 2013, tien dagen na de bekendmaking ervan in het *Belgisch Staatsblad*.

B.2.1.3. In zijn aanvullende memorie voert de Ministerraad aan dat het beroep zonder voorwerp is geworden in zoverre het betrekking heeft op het bestreden artikel 4, c).

Aangezien artikel 4, eerste lid, van de Opvangwet, zoals gewijzigd door het bestreden artikel 4, c), van de wet van 19 juli 2012, evenwel gevolgen heeft kunnen hebben vóór de vervanging ervan bij artikel 22 van de wet van 8 mei 2013, is het beroep tot vernietiging niet zonder voorwerp geworden ten gevolge van de inwerkingtreding van die wet.

B.2.2. Het bestreden artikel 5 wijzigt artikel 5 van de Opvangwet, dat voortaan bepaalt :

« Onverminderd de toepassing van artikels 4, 35/2 en de bepalingen van Boek III, Titel III betreffende ordemaatregelen en sancties, kan het recht op materiële hulp zoals beschreven in deze wet in geen geval opgeheven worden ».

B.2.3.1. Artikel 6, § 1, van dezelfde wet, gewijzigd bij het bestreden artikel 6 van de wet van 19 januari 2012, bepaalde :

« Onverminderd de toepassing van artikelen 4 en 35/2 van de huidige wet, geldt het [recht op materiële hulp] voor elke asielzoeker vanaf de indiening van zijn asielaanvraag en is van kracht gedurende de hele asielprocedure.

In het geval van een negatieve beslissing genomen na afloop van de asielprocedure, eindigt de materiële hulp wanneer de uitvoeringstermijn van het bevel om het grondgebied te verlaten, betekend aan de asielzoeker, verstreken is.

Het recht op materiële hulp geldt ook voor de familieleden van de asielzoeker.

Het recht op de materiële hulp eindigt evenwel wanneer een beroep voor de Raad van State wordt ingediend tegen de beslissing van toekenning van de subsidiaire bescherming en van weigering van het vluchtelingenstatuut. Het recht op materiële hulp eindigt eveneens wanneer een machtiging tot verblijf wordt toegekend van meer dan drie maanden op grond van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, aan een persoon van wie de asielprocedure of de procedure voor de Raad van State nog lopende is ».

B.2.3.2. Na de inwerkingtreding op 31 maart 2012 van artikel 6 van de wet van 19 januari 2012, werd artikel 6, § 1, van de Opvangwet met ingang van 1 juli 2012 gewijzigd door artikel 5 van de wet van 22 april 2012 « tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en tot wijzigingen van de wet van 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen ». Die bepaling luidt als volgt :

« In artikel 6, § 1, eerste lid, van [de Opvangwet], gewijzigd bij de wetten van 30 december 2009 en 19 januari 2012, worden de woorden ‘ artikel 4 en artikel 35/2 ’ vervangen door de woorden ‘ artikelen 4, 4/1 en 35/2 ’ ».

Die wetswijziging heeft evenwel geen invloed op het onderwerp van het beroep tot vernietiging, dat zich volgens de uiteenzetting van de grieven in het verzoekschrift beperkt tot artikel 6, § 1, tweede lid, van de Opvangwet, gewijzigd door de bestreden wet.

B.2.3.3. Artikel 6, § 1, tweede lid, van de Opvangwet is als volgt aangevuld bij artikel 23 van de wet van 8 mei 2013, dat in werking is getreden op 1 september 2013 :

« Het indienen van een cassatieberoep bij de Raad van State doet geen recht op materiële hulp ontstaan. Tijdens de behandeling van het cassatieberoep is er slechts recht op materiële hulp nadat het cassatieberoep toelaatbaar is verklaard met toepassing van artikel 20, § 2, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973 ».

B.2.4. Het bestreden artikel 11 vult artikel 57ter van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn aan met een derde lid, dat luidt :

« De maatschappelijke dienstverlening is niet door het centrum verschuldigd indien ten aanzien van een vreemdeling een beslissing is genomen overeenkomstig artikel 4 van de wet van 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen ».

B.2.5. Ten slotte voegt het bestreden artikel 12 in de voormelde wet van 8 juli 1976 een artikel 57^{quinquies} in, dat bepaalt :

« In afwijking van de bepalingen van deze wet is de maatschappelijke dienstverlening door het centrum niet verschuldigd aan onderdanen van lidstaten van de Europese Unie en hun familieleden gedurende de eerste drie maanden van het verblijf of, in voorkomend geval de langere periode zoals bedoeld in artikel 40, § 4, eerste lid, 1°, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering

van vreemdelingen, noch is het verplicht om vóór de verwerving van het duurzame verblijfsrecht steun voor levensonderhoud toe te kennen ».

Ten aanzien van de ontvankelijkheid van de beroepen

B.3.1. In zijn memorie betwist de Ministerraad de ontvankelijkheid van het beroep van de eerste en de derde verzoekende partij in de zaak nr. 5465, omdat niet zou zijn aangetoond dat de beslissing om in rechte op te treden, op regelmatige wijze is genomen door hun raad van bestuur.

B.3.2. Het beroep tot vernietiging in die zaak is ingesteld door drie verenigingen zonder winstoogmerk.

Volgens haar statuten heeft de tweede verzoekende partij, de vzw « Ligue des Droits de l'Homme », tot doel « het bestrijden van onrecht en van elke willekeurige inbreuk op de rechten van een individu of een gemeenschap. Zij verdedigt de beginselen van gelijkheid, vrijheid, solidariteit en humanisme waarop de democratische samenlevingen zijn gegrondvest en die zijn afgekondigd onder meer door de Belgische Grondwet [en] het Europees Verdrag voor de rechten van de mens [...] ».

B.3.3. Er kan worden aangenomen dat bepalingen die een einde maken aan het recht op materiële hulp voor sommige categorieën van vreemdelingen van dien aard zijn dat zij het maatschappelijk doel van de voornoemde vereniging kunnen raken.

B.3.4. Aangezien de tweede verzoekende partij doet blijken van een belang om in rechte op te treden en de Ministerraad de regelmatigheid van de beslissing om in rechte op te treden ten aanzien van die partij niet betwist, hoeft het Hof niet na te gaan of de eerste en de derde verzoekende partij op regelmatige wijze hebben beslist om in rechte op te treden.

B.4.1. De Ministerraad betwist eveneens het belang om in rechte op te treden van de derde, vierde, vijfde, zesde en zevende verzoekende partij in de zaak nr. 5467, omdat uit de door hen voorgelegde stukken zou blijken dat de beslissingen om het beroep in te dienen, zijn

genomen door elk van hun algemeen directeurs, terwijl krachtens artikel 33 van hun statuten de bevoegdheid om in rechte op te treden aan hun raad van bestuur toekomt.

B.4.2. Het verzoekschrift in de zaak nr. 5467 is ingesteld door een doctor in de geneeskunde, door de vzw « Medische Raad van het UVC BRUGMANN » en door vijf publiekrechtelijke ziekenhuisverenigingen.

B.4.3. De Grondwet en de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof vereisen dat elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die een beroep tot vernietiging instelt, doet blijken van een belang. Van het vereiste belang doen slechts blijken de personen wier situatie door de bestreden norm rechtstreeks en ongunstig zou kunnen worden geraakt.

De eerste verzoeker oefent de functie uit van geneesheer, onder het sociaal statuut van zelfstandige, binnen de ziekenhuisvereniging « IRIS Ziekenhuizen Zuid ». Volgens hem beschikt hij over een rechtstreeks en persoonlijk belang om in rechte op te treden, in zoverre artikel 12 van de bestreden wet betrekking heeft op de dringende medische hulp die de openbare centra voor maatschappelijk welzijn verlenen aan de onderdanen van de lidstaten van de Europese Unie en aan hun familie, en in zoverre hij, bij de uitoefening van zijn geneeskunst, mogelijk zorg moet verstrekken die onder de dringende medische hulp valt. Hij verantwoordt zijn belang om in rechte op te treden eveneens door het feit dat hij, voor de uitoefening van dergelijke prestaties, het risico liep geen bezoldiging meer te ontvangen.

B.4.4. In zoverre het gevolgen zou kunnen hebben voor de bezoldiging van de geneesheren die zorg moeten verstrekken in het kader van een dringende medische hulp in een ziekenhuismilieu, kan het bestreden artikel 12 hun financiële situatie of beroepsactiviteit rechtstreeks en ongunstig aantasten. De eerste verzoekende partij heeft dus belang erbij de vernietiging van die bepaling te vorderen.

B.4.5. Aangezien de eerste verzoekende partij doet blijken van een belang om in rechte op te treden en haar beroep ontvankelijk is, dient het Hof niet na te gaan of dat ook geldt voor de andere verzoekende partijen.

Ten gronde

Wat de artikelen 4, c) en 5 van de wet van 19 januari 2012 betreft

B.5. Het eerste middel in de zaak nr. 5465 is afgeleid uit de schending, door de bestreden artikelen 4, c) en 5 van de wet van 19 januari 2012, van artikel 23 van de Grondwet, in samenhang gelezen met de artikelen 10 en 11 ervan, met de richtlijn 2003/9/EG van 27 januari 2003 tot vaststelling van minimumnormen voor de opvang van asielzoekers in de lidstaten, met de artikelen 2, 4, 9, 11 en 12 van het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten, met artikel 3 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, alsook met de artikelen 13, 30 en E van het Herziene Europees Sociaal Handvest.

B.6.1. Artikel 23, eerste lid, van de Grondwet bepaalt dat ieder het recht heeft om een menswaardig leven te leiden en het derde lid, 2°, vermeldt onder de economische, sociale en culturele rechten « het recht op sociale bijstand ». Die bepalingen preciseren niet wat die rechten, waarvan enkel het beginsel wordt uitgedrukt, impliceren, aangezien elke wetgever ermee belast is die rechten te waarborgen, overeenkomstig artikel 23, tweede lid, « rekening houdend met de overeenkomstige plichten ».

B.6.2. Artikel 23 van de Grondwet bevat inzake het recht op sociale bijstand een *standstill*-verplichting die de bevoegde wetgever verbiedt het beschermingsniveau aanzienlijk te verminderen, zonder dat daartoe redenen van algemeen belang bestaan.

B.7. In zijn arrest nr. 135/2011 van 27 juli 2011 moest het Hof zich uitspreken over de bestaanbaarheid, met artikel 23 van de Grondwet, van het nieuwe artikel 4, tweede lid, van de Opvangwet, ingevoegd bij artikel 160 van de wet van 30 december 2009 houdende diverse bepalingen.

Dat artikel 4, tweede lid, maakte het het Federaal Agentschap voor de Opvang van Asielzoekers (hierna : Fedasil) mogelijk de vreemdeling die een derde asielaanvraag en elke latere asielaanvraag indient, materiële hulp, met uitzondering van het recht op medische begeleiding, te ontzeggen zolang de Dienst Vreemdelingenzaken het dossier niet heeft doorgestuurd naar de Commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen.

Het Hof heeft het middel om de volgende redenen niet gegrond geacht :

« B.8.1. Artikel 23, eerste lid, van de Grondwet vereist niet dat de bedoelde rechten door de wetgever voor ieder individu op dezelfde manier moeten worden gewaarborgd en die grondwetsbepaling staat derhalve niet eraan in de weg dat die rechten voor sommige categorieën van personen worden beperkt en gemoduleerd, op voorwaarde dat voor het onderscheid in behandeling een redelijke verantwoording bestaat.

B.8.2. In de arresten nrs. 21/2001, 148/2001 en 50/2002 heeft het Hof geoordeeld dat vreemdelingen, naargelang zij een eerste of een tweede asielaanvraag indienen, zich in wezenlijk verschillende situaties bevinden en dat de artikelen 10 en 11 van de Grondwet zich niet ertegen verzetten dat het recht op sociale bijstand tijdens het onderzoek van de beroepen met betrekking tot de tweede aanvraag niet op dezelfde wijze wordt gewaarborgd als tijdens de behandeling van de eerste aanvraag. Het Hof heeft in die arresten aanvaard dat de wetgever een legitieme doelstelling nastreeft, indien hij maatregelen neemt die beogen misbruik door de indiening van opeenvolgende asielaanvragen tegen te gaan.

B.8.3.1. Uit de parlementaire voorbereiding die betrekking heeft op artikel 23 van de Grondwet blijkt dat de Grondwetgever ‘ de burgers [niet] in een passieve rol [wilde dwingen] of tot een passieve houding [aanzetten] ’, maar dat hij daarentegen wilde bevestigen dat ‘ wie rechten heeft, [...] ook plichten [heeft] ’, vanuit de idee dat ‘ het de plicht van de burger is om mee te werken aan de sociale en economische vooruitgang van de maatschappij waarin hij leeft ’ (*Parl. St.*, Senaat, B.Z. 1991-1992, nr. 100-2/4°, pp. 16-17). Daarom heeft hij het de wetgevers die hij belast met het waarborgen van de economische, sociale en culturele rechten, mogelijk gemaakt rekening te houden met de ‘ overeenkomstige plichten ’, zoals verwoord in het tweede lid van artikel 23.

B.8.3.2. Aan de burgers die de in artikel 23 van de Grondwet vermelde economische, sociale en culturele rechten genieten, kunnen dus verplichtingen worden opgelegd om toegang te verkrijgen tot die rechten. Het woord ‘ daartoe ’, aan het begin van dat tweede lid, geeft niettemin aan dat die verplichtingen moeten zijn verbonden met de algemene doelstelling die is vermeld in het eerste lid van artikel 23, namelijk eenieder in staat stellen een menswaardig leven te leiden door het genot van de rechten die zijn opgesomd in het derde lid van hetzelfde artikel. Die verplichtingen moeten de personen aan wie zij worden opgelegd, in staat stellen bij te dragen tot de effectieve verwezenlijking van die doelstelling voor henzelf, alsook voor de andere personen die de in artikel 23 opgesomde rechten genieten, en moeten evenredig zijn met de aldus bepaalde doelstelling.

B.8.3.3. Artikel 23 van de Grondwet verhindert de wetgever dus niet om een eventueel misbruik van het recht op maatschappelijke dienstverlening door de begunstigden ervan te voorkomen of strafbaar te stellen, teneinde het genot van dat recht te waarborgen voor diegenen die terecht aanspraak erop kunnen maken.

B.9.1. De wetgever streeft een legitieme doelstelling na indien hij het ‘ carouselmechanisme ’ wil doorbreken van opeenvolgende asielaanvragen, ingediend met de enkele bedoeling het verblijf in een opvangcentrum te verlengen. Een dergelijk mechanisme leidt immers niet alleen tot een procedurele overbelasting van de asielinstanties, maar heeft ook tot gevolg dat de opvangstructuren, die een beperkte capaciteit hebben, oververzadigd

geraken zodat geen opvang kan worden verleend aan personen die daar recht op hebben. Met de bestreden maatregel wordt dus een doelstelling van algemeen belang nagestreefd.

B.9.2. De bestreden maatregel is pertinent om die doelstelling te bereiken en is daarmee niet onevenredig. De mogelijkheid die voortaan aan FEDASIL wordt geboden om middels een individuele gemotiveerde beslissing vanaf de derde asielaanvraag het recht op materiële opvang in de zin van artikel 2, 6°, van de wet van 12 januari 2007 te beperken, geldt ten aanzien van een beperkte groep van vreemdelingen, namelijk diegenen die reeds tweemaal zonder gunstig gevolg een asielprocedure hebben doorlopen en die hun recht op materiële hulp op onrechtmatige wijze willen verlengen.

B.9.3. Indien er sinds het beëindigen van de vorige asielprocedure nieuwe elementen voorhanden zijn die de toekenning van de vluchtelingenstatus zouden kunnen verantwoorden, zal de Dienst Vreemdelingenzaken het dossier doorzenden aan de Commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen en wordt de materiële hulp opnieuw gewaarborgd. Tijdens de behandeling van de aanvraag door de Dienst Vreemdelingenzaken behoudt de betrokken vreemdeling het recht op medische begeleiding overeenkomstig de artikelen 24 en 25 van de wet van 12 januari 2007. Artikel 23 van die wet preciseert dat het gaat om medische begeleiding die noodzakelijk is om een leven te leiden dat beantwoordt aan de menselijke waardigheid.

B.9.4. Bovendien druist de bestreden wetswijziging niet in tegen wat wordt voorgeschreven bij de richtlijn 2003/9/EG van de Raad van 27 januari 2003 tot vaststelling van minimumnormen voor de opvang van asielzoekers in de lidstaten, waarvan de voormelde wet van 12 januari 2007 de omzetting vormt. Luidens artikel 16 van die richtlijn mogen de lidstaten het recht op opvang immers beperken of zelfs weigeren aan asielzoekers die al een asielaanvraag hebben ingediend in diezelfde lidstaat, en dus *a fortiori* ook wanneer de asielzoeker eerder al minstens twee asielaanvragen heeft ingediend.

Ten slotte zal het aan de met de toepassing van die bepaling belaste autoriteiten toekomen om het noodzakelijke overleg te organiseren opdat het recht op opvang van de asielzoekers die opeenvolgende aanvragen indienen, met kennis van zaken wordt onderzocht.

B.9.5. De bestreden maatregel houdt dus geen aanzienlijke achteruitgang in van het recht op maatschappelijke dienstverlening van de betrokkenen die niet zou worden verantwoord door redenen van algemeen belang, en doet bijgevolg geen afbreuk aan artikel 23 van de Grondwet. De combinatie van die bepaling met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet kan niet tot een ander resultaat leiden ».

B.8.1. Door de werking van het te dezen bestreden artikel 4, c), kan Fedasil voortaan de in artikel 6, § 1, van de Opvangwet bedoelde materiële hulp weigeren aan iedere vreemdeling die, niet meer een derde, maar een tweede asielaanvraag indient.

B.8.2. Die wijziging is als volgt verantwoord in de parlementaire voorbereiding :

« Het recht op opvang wordt, conform richtlijn 2003/9/EG, beperkt tot de eerste aanvraag. Hiervoor worden dezelfde bewoordingen gebruikt als deze die vandaag toelaten de

opvang te beperken vanaf de derde aanvraag. Conform richtlijn 2003/9/EG dient dit te gebeuren via een individuele, gemotiveerde beslissing.

Ook het principe dat een meervoudige aanvraag die in overweging wordt genomen, die met andere woorden door de Dienst Vreemdelingenzaken aan het Commissariaat-Generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen wordt overgemaakt, opnieuw een recht op opvang heropent, blijft behouden. Het recht op opvang wordt dus enkel beperkt voor zij die de eerste asielprocedure volledig hebben doorlopen, uitgeprocedeerd en dus illegaal zijn. Indien zij, omwille van een latere aanvraag die in overweging wordt genomen, wederom een verblijfsrecht bekomen, kunnen zij opnieuw beroep doen op het recht op opvang.

Bovendien dient deze wijziging te worden samen gelezen met het amendement op artikel 6 van de opvangwet, waar de termijn om het opvangcentrum te verlaten in lijn wordt gebracht met de termijn van uitvoerbaarheid van het bevel die, zoals verder zal worden uiteengezet, op 30 dagen zal worden gezet. De afgewezen asielzoeker heeft binnen die termijn afdoende tijd om een eventuele tweede aanvraag in te dienen en de beslissing tot overzending aan het Commissariaat-Generaal af te wachten.

De bedoeling van de indieners is dat het loutere indienen van een tweede aanvraag niet langer automatisch recht geeft op een verlenging van de opvang. Dit is belangrijk, omdat de afgewezen asielzoeker er vandaag alle belang bij heeft om een tweede aanvraag in te dienen na afwijzing van de eerste aanvraag, om zo zijn recht op opvang te verlengen. Door dit automatisme los te koppelen, hopen de indieners een aantal tweede aanvragen die enkel dienen om het opvangrecht te verlengen, en niet omdat de aanvrager werkelijk denkt dat er nieuwe elementen zijn, te ontmoedigen en zo de asielprocedure zelf enigszins te ontlasten.

De overbelasting van de asielprocedure en het opvangnetwerk houdt immers, zoals de praktijk meermaals bewees, een risico in op een schending van de rechten van andere asielzoekers, die met recht en reden hun land ontvluchten, omdat voor er hen geen opvang is. Richtlijn 2003/9/EG staat ook toe om het recht op opvang in te perken voor de asielzoeker die zijn opvangplaats verlaat, zonder toestemming of kennisgeving. In dat geval kan het Agentschap beslissen om de asielzoeker uit te sluiten van materiële hulp.

De indieners voegen hier nog een hypothese aan toe : namelijk de asielzoeker die er zelf voor kiest zijn opvangplaats niet in te nemen. Een asielzoeker kan beslissen dat hij (tijdelijk) geen nood heeft aan opvang. Deze bepaling dient samen gelezen te worden met de aanpassingen aan de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn, waarbij voor deze categorie van asielzoekers het recht op maatschappelijke integratie eveneens wordt beperkt. Uit de adviezen die de commissie ontving, bleek immers dat er momenteel op dit punt een lacune is in de wetgeving, die door de administratie op een creatieve wijze wordt opgelost. De indieners hebben hieraan willen verhelpen.

Het is belangrijk dat het recht op opvang niet permanent wordt ingetrokken, en dat het terug opeisbaar is. Deze bepaling, in samenhang met de wijzigingen aan de OCMW-wet, sluit geen mensen uit van het recht op opvang annex maatschappelijke dienstverlening, maar hij biedt een sluitende regeling voor die gevallen waarin de asielzoeker zelf beslist geen beroep te doen op de opvang, of zich door zijn eigen gedrag er van onttrekt. Vermits zijn recht op opvang steeds opnieuw opeisbaar is, blijven zijn rechten gegarandeerd.

Wel schrijft deze bepaling voor dat als de asielzoeker de regels niet heeft gevolgd, er sancties kunnen worden genomen. Deze sancties betreffen niet de essentiële elementen van de opvang die overeenkomen met de basisbehoeften.

Tot slot wensen de indieners, in het algemeen, te wijzen op de noodzaak om aanvragen die enkel zijn gericht op het verlengen van de opvang af te blokken. Een in de tijd beperkte inperking van het recht op opvang van de asielzoekers die een tweede of meervoudige aanvraag indienen is noodzakelijk om de rechten van de asielzoekers die een eerste aanvraag indienen te garanderen. Zonder deze maatregel is er een groter risico op misbruik en door dit misbruik daalt het algemeen niveau van sociale bescherming » (*Parl. St.*, Kamer, 2011-2012, DOC 53-0813/011, pp. 6 en 7).

In het verslag namens de commissie voor de Volksgezondheid, het Leefmilieu en de Maatschappelijke Hernieuwing van de Kamer van volksvertegenwoordigers is, in verband met de bestreden bepaling, nog vermeld :

« De heer [...] laat weten dat het nieuw voorgestelde artikel 4 van de opvangwet tot doel heeft toepassing te maken van de door Richtlijn 2003/9/ EG van de Raad van 27 januari 2003 tot vaststelling van minimumnormen voor de opvang van asielzoekers in de lidstaten geboden mogelijkheid, het recht op opvang te beperken tot de eerste asielaanvraag. Wordt de tweede asielaanvraag echter als ontvankelijk aangemerkt, dan zou het recht op opvang behouden blijven. Het voormelde artikel 4 moet worden samengelezen met het nieuwe artikel 6, die de voortzetting van het recht op opvang van vijf tot tien dagen uitbreidt, te rekenen van het bevel om het grondgebied te verlaten. Dank zij die uitbreiding zal men de datum van de ontvankelijkheidsbeslissing immers kunnen doen aansluiten bij de datum waarop het recht op opvang eventueel een einde neemt.

De op artikel 5 van de opvangwet voorgestelde wijziging is niet meer dan een technische aanpassing die noodzakelijk is gemaakt door het voormelde artikel 4.

Aangezien de geraadpleegde instellingen hebben aangegeven dat een termijn van tien dagen zou moeten volstaan om uitspraak te doen over de ontvankelijkheid van een asielaanvraag, strekt het nieuw voorgestelde artikel 6 ertoe wat te doen aan de anomalie in de vigerende wetgeving. Het valt namelijk voor dat iemand de opvangstructuren moet verlaten voordat hij, amper enkele dagen later, ervan in kennis wordt gesteld dat zijn tweede asielaanvraag ontvankelijk is en dat hij opnieuw recht heeft op opvang.

Mevrouw [...] vindt deze wijziging conform de aanbevelingen geformuleerd tot besluit van het namens de Senaatscommissie voor de Binnenlandse Zaken en voor de Administratieve Aangelegenheden uitgebrachte verslag over de evaluatie van de nieuwe asielpcedure (S. 4-1204/1). De wet van 30 december 2009 houdende diverse bepalingen heeft reeds als beginsel gesteld dat voor het recht op opvang nog slechts drie asielaanvragen mogen worden ingediend. Dat aantal wordt teruggebracht tot twee, althans voor zover de tweede als ontvankelijk wordt aangemerkt.

[...]

Mevrouw [...] dient subamendement nr. 25 (DOC 53 0813/011) in, waarmee beoogd wordt de materiële hulp te behouden tijdens de eerste zeven dagen na het indienen van een tweede asielaanvraag, om te voorkomen dat de materiële hulp wordt onderbroken tussen twee aanvragen. De indienster vreest dat de OCMW's anders zullen moeten bijspringen.

Mevrouw [...] is er niet voor te vinden dat de termijn waarbinnen een beslissing over de ontvankelijkheid voor de tweede asielaanvraag moet worden genomen, in de wet wordt vastgelegd. Dertig dagen lijkt haar voldoende om desgewenst een tweede aanvraag in te dienen. Het is zaak de aanvrager en de persoon die hem adviseert of verdedigt tot grotere spoed aan te zetten. De wet moet grenzen stellen die gelden voor iedereen. Het voorstel voorziet trouwens ook in de mogelijkheid om de Dienst Vreemdelingenzaken te vragen de termijn met dertig dagen te verlengen.

Om deze kritiek ten dele tegemoet te komen, trekt mevrouw [...] subamendement nr. 25 in en dient in de plaats subamendement nr. 28 (DOC 53 0813/011) in, waarin bepaald wordt dat de verlenging met zeven dagen alleen geldt wanneer de tweede aanvraag binnen 23 dagen na de weigering van de eerste aanvraag wordt ingediend. Op die manier bedraagt de totale termijn nog steeds 30 dagen.

Mevrouw [...] is van mening dat dit subamendement aansluit bij de geest van amendement nr. 24. Wat sommige leden ook mogen beweren, de Dienst Vreemdelingenzaken is in de praktijk niet bij machte een tweede asielaanvraag binnen zeven dagen te behandelen. Asielzoekers mogen volgens de spreekster niet het slachtoffer zijn van mogelijk niet naar behoren werkende instanties.

De heer [...] stelt vast dat, ingevolge subamendement nr. 28, het recht op opvang in totaal geldt voor dertig dagen, vanaf de dag waarop de termijn van het bevel het grondgebied te verlaten, verstrijkt. Dat is net wat hij met zijn wetsvoorstel beoogde. Het komt erop aan de asielzoeker goed te informeren over het aantal dagen materiële hulp dat hem rest en hem ertoe aan te sporen geen tijd te verliezen. Meer tijd laten voor een tweede aanvraag zou trouwens ook de belangen van de asielzoeker zelf niet dienen. De spreker herhaalt voorts dat hij een principe van wantrouwen niet wettelijk wil verankeren. Ook is het zijn overtuiging dat een snel optreden van de besturen afhangt van politieke keuzes op regeeringsniveau » (*Parl. St.*, Kamer, DOC 53-0813/012, pp. 20-21 en 41-42).

B.9.1. De wetgever vermocht ervan uit te gaan dat de bij de wet van 30 december 2009 in de wet van 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen aangebrachte wijzigingen onvoldoende waren om het hoofd te bieden aan een overbelasting van de asielprocedure en van de opvangstructuur, waardoor de rechten in het gedrang konden komen van de asielzoekers die voor een eerste keer een aanvraag indienen en geen enkele plaats in een opvangcentrum kunnen genieten. Door de onrechtmatige indiening van aanvragen, alleen om het verblijf in de opvangcentra te verlengen, te willen ontmoedigen, en aldus de asielprocedure te willen verlichten, streeft de wetgever een wettig doel na.

B.9.2. De maatregel die erin bestaat het automatische karakter van de verlenging van de materiële hulp op te heffen wanneer een tweede asielaanvraag wordt ingediend, is relevant om het hiervoor omschreven doel te bereiken.

B.9.3. Het Hof moet voorts nagaan of een dergelijke maatregel niet op onevenredige wijze afbreuk doet aan de rechten van de betrokken personen.

B.10.1. De bestreden bepaling heeft een beperkte draagwijdte, daar zij zich richt tot een categorie van vreemdelingen die reeds een aanvraag hebben ingediend bij de bevoegde overheden, die die aanvraag hebben onderzocht en hebben besloten dat de voorwaarden niet waren vervuld om die aanvraag te kunnen inwilligen.

B.10.2. Fedasil kan beslissen dat een vreemdeling die tot die categorie behoort, de maatschappelijke dienstverlening niet langer kan genieten. Hieruit volgt dat, wanneer een dergelijke beperking wordt opgelegd, zij alleen kan voortvloeien uit een individuele en gemotiveerde beslissing van die overheid, waarbij de toekenning van de dienstverlening het beginsel is.

In dat opzicht staat het niet aan het Hof te oordelen over de wijze waarop de wet wordt toegepast en op de snelheid waarmee de voorgelegde aanvragen worden onderzocht. Het staat aan de bevoegde rechter na te gaan of de weigering om materiële hulp toe te kennen, voortvloeit uit een individuele, op passende wijze gemotiveerde beslissing.

B.10.3. Indien er sinds het beëindigen van de vorige asielprocedure nieuwe elementen voorhanden zijn die de toekenning van de vluchtelingenstatus zouden kunnen verantwoorden, moest de Dienst Vreemdelingenzaken - op grond van artikel 4 van de Opvangwet, zoals van toepassing vóór de wijziging ervan door de eerder vermelde wet van 8 mei 2013 - het dossier doorzenden aan de Commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen en werd de materiële hulp opnieuw gewaarborgd. Tijdens de behandeling van de aanvraag door de Dienst Vreemdelingenzaken behield de betrokken vreemdeling het recht op medische begeleiding, overeenkomstig de artikelen 24 en 25 van de wet van 12 januari 2007. Artikel 23 van die wet preciseert dat het gaat om medische begeleiding die noodzakelijk is om een leven te kunnen leiden dat beantwoordt aan de menselijke waardigheid.

B.11. Ten aanzien van de verenigbaarheid van de wetswijziging met de richtlijn 2003/9/EG van de Raad van 27 januari 2003 tot vaststelling van minimumnormen voor de opvang van asielzoekers in de lidstaten dient te worden opgemerkt dat artikel 16 van die richtlijn bepaalt dat de lidstaten het recht op opvang kunnen beperken of zelfs weigeren voor asielzoekers die reeds in dezelfde lidstaat een asielaanvraag hebben ingediend. Hetzelfde artikel preciseert, in lid 4 ervan, dat de beslissingen tot beperking, intrekking of weigering van het voordeel van de opvangvoorzieningen individueel, objectief en onpartijdig moeten worden genomen en met redenen moeten worden omkleed, op grond van de specifieke situatie van de betrokkene, met name voor personen die zich in een kwetsbare situatie bevinden, rekening houdend met het evenredigheidsbeginsel.

Zoals het Hof in B.10.2 heeft aangegeven, staat het niet aan het Hof toe te zien op de wijze waarop de wet door de bevoegde overheden wordt toegepast.

Artikel 24 van de richtlijn verplicht de lidstaten ertoe de nodige middelen toe te kennen voor de uitvoering van nationale bepalingen die voor de omzetting ervan zijn genomen. Ten slotte komt het aan de met de toepassing van artikel 16 van de richtlijn belaste autoriteiten toe om het noodzakelijke overleg te organiseren opdat het recht op opvang van de asielzoekers die opeenvolgende aanvragen indienen, met kennis van zaken wordt onderzocht.

B.12. De bestreden maatregel houdt dus geen aanzienlijke achteruitgang in van het recht op sociale bijstand van de betrokkenen die niet zou worden verantwoord door redenen van algemeen belang, en doet bijgevolg geen afbreuk aan artikel 23 van de Grondwet. De samenlezing van die bepaling met de in het middel vermelde internationale verdragsbepalingen kan niet tot een ander resultaat leiden.

B.13. De verzoekende partijen voeren voorts aan dat de in het middel beoogde bepalingen in strijd zouden zijn met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in zoverre zij de asielzoekers die een tweede aanvraag indienen op dezelfde wijze zouden behandelen als de illegaal verblijvende vreemdelingen, en dit zonder objectieve en redelijke verantwoording.

B.14. Het Hof heeft reeds herhaaldelijk geoordeeld dat de vreemdelingen zich in wezenlijk verschillende situaties bevinden naargelang zij een eerste dan wel een tweede asielaanvraag indienen en dat de artikelen 10 en 11 van de Grondwet zich niet ertegen

verzetten dat het recht op sociale bijstand gedurende het onderzoek van de beroepen betreffende de tweede aanvraag niet op dezelfde wijze wordt gewaarborgd als gedurende het onderzoek van de eerste aanvraag (arresten nrs. 21/2001, 148/2001 en 50/2002). Het Hof heeft, met de voormelde arresten, aanvaard dat de wetgever een wettig doel nastreeft wanneer hij maatregelen neemt om de misbruiken te bestrijden die voortvloeien uit de indiening van opeenvolgende aanvragen. Om dezelfde motieven zijn de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, gelet op het in B.8.2 omschreven doel, te dezen niet geschonden.

B.15. Het eerste middel is niet gegrond.

B.16. De verzoekende partijen in de zaak nr. 5465 leiden een tweede middel af uit de schending, door de voormelde bepalingen, van artikel 22*bis* van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 10 en 11 ervan, met de artikelen 2, 3, 4, 24, lid 1, en 27 van het Verdrag inzake de rechten van het kind, met de artikelen 17 en 18 van richtlijn 2003/9/EG, met artikel 10 van het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten, alsook met artikel 17 van het Herziene Europees Sociaal Handvest.

Volgens de verzoekende partijen zouden de bestreden bepalingen, toegepast op minderjarigen, de belangen van het kind niet als de eerste overweging beschouwen door hen ertoe te verplichten zonder middelen op straat te leven en door hen geen bijzondere beschermingsmaatregelen toe te kennen.

De bestreden bepalingen zouden eveneens in strijd zijn met het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie door, zonder objectieve en redelijke verantwoording, categorieën van personen die zich in verschillende situaties bevinden, op identieke wijze te behandelen, namelijk de minderjarige asielzoekers en de meerderjarige asielzoekers.

B.17. Krachtens artikel 22*bis* van de Grondwet is « het belang van het kind [...] de eerste overweging bij elke beslissing die het kind aangaat ».

Luidens artikel 3, lid 1, van het Verdrag inzake de rechten van het kind « vormen de belangen van het kind de eerste overweging ». Artikel 3, lid 2, van dat Verdrag bepaalt dat de lidstaten zich ertoe verbinden « het kind te verzekeren van de bescherming en de zorg die

nodig zijn voor zijn welzijn, rekening houdende met de rechten en de plichten van zijn of haar ouders, wettige voogden of anderen die wettelijk verantwoordelijk voor het kind zijn » en « hiertoe alle passende wettelijke en bestuurlijke maatregelen [nemen] ».

Artikel 17 van richtlijn 2003/9/EG verplicht de Staten ertoe rekening te houden met de specifieke situatie van kwetsbare personen bij hun omzettingsmaatregelen. Artikel 18 van de richtlijn preciseert, in verband met de minderjarigen, dat men zich voor die omzetting primair moet laten leiden door het belang van het kind.

Artikel 10, lid 3, van het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten bepaalt dat de Staten bijzondere maatregelen ter bescherming van en ter verlening van bijstand aan kinderen en jeugdige personen moeten nemen, zonder enigerlei discriminatie.

Artikel 17 van het Herzene Europees Sociaal Handvest schrijft eveneens voor dat de partijen zich ertoe verbinden alle nodige en passende maatregelen te treffen die erop gericht zijn de kinderen en de jeugdige personen het recht te waarborgen op te groeien in een omgeving die gunstig is voor de ontplooiing van hun persoonlijkheid en voor de ontwikkeling van hun fysieke en mentale mogelijkheden.

B.18.1. Uit de bestreden bepalingen kan niet worden afgeleid dat de wetgever heeft willen afwijken van de artikelen 37, 38, 40, 41, 59 en 60 van de Opvangwet, van artikel 479 van de programmawet van 24 december 2002, alsook van artikel 57, § 2, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, die het recht van minderjarigen op materiële hulp regelen.

De artikelen 37 en 38 van de Opvangwet bepalen dat bij alle beslissingen met betrekking tot de minderjarige het hoogste belang van de minderjarige primeert, en dat die minderjarige wordt gehuisvest bij zijn ouders of bij de persoon die het ouderlijk gezag of de voogdij over hem uitoefent. Er is overigens voorzien in een aangepaste omkadering, door Fedasil, voor de niet-begeleide minderjarigen gedurende een observatie- en oriëntatiefase, die hoogstens twintig dagen mag duren (artikelen 40, 41 en 59 van de Opvangwet).

Artikel 479 van de programmawet van 24 december 2002 bepaalt dat iedere niet-begeleide minderjarige asielzoeker de hulp geniet van een voogd, die met name ermee is

belast voor hem te zorgen tijdens zijn verblijf in België, erover te waken dat hij onderwijs kan volgen, psychologische bijstand en passende medische verzorging krijgt en, wanneer hij niet in een gespecialiseerd opvangcentrum is geplaatst, dat de overheden bevoegd voor de opvang maatregelen nemen die vereist zijn om passende huisvesting te bieden. De opdracht van de voogd eindigt wanneer de niet-begeleide minderjarige daadwerkelijk van het Belgische grondgebied wordt verwijderd.

Artikel 57, § 2, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn bepaalt :

« In afwijking van de andere bepalingen van deze wet, is de taak van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn beperkt tot :

1° het verlenen van dringende medische hulp, wanneer het gaat om een vreemdeling die illegaal in het Rijk verblijft;

2° het vaststellen van de staat van behoefteigheid doordat de ouders hun onderhoudsplicht niet nakomen of niet in staat zijn die na te komen, wanneer het gaat om een vreemdeling jonger dan 18 jaar die met zijn ouders illegaal in het Rijk verblijft.

In het geval bedoeld in 2°, wordt de maatschappelijke hulp beperkt tot de materiële hulp die onontbeerlijk is voor de ontwikkeling van het kind en wordt uitsluitend verstrekt in een federaal opvangcentrum overeenkomstig de voorwaarden en nadere regels bepaald door de Koning. De aanwezigheid in het opvangcentrum van de ouders of van de personen die het ouderlijk gezag over het kind daadwerkelijk uitoefenen, wordt gewaarborgd.

[...] ».

Artikel 60 van de Opvangwet bepaalt dat Fedasil belast is met de toekenning van de materiële hulp aan minderjarigen die illegaal met hun ouders op het grondgebied verblijven en van wie de staat van behoefteigheid door een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn is vastgesteld, wanneer de ouders niet in staat zijn om hun onderhoudsplicht na te komen. Die hulp wordt toegekend binnen de opvangstructuren die door Fedasil worden beheerd.

Artikel 4 van het koninklijk besluit van 24 juni 2004 « tot bepaling van de voorwaarden en de modaliteiten voor het verlenen van materiële hulp aan een minderjarige vreemdeling die met zijn ouders illegaal in het Rijk verblijft » preciseert voorts dat de materiële hulp rekening houdt met de specifieke situatie van de minderjarige en bestaat uit huisvesting in

gemeenschapsverband, voeding, sociale en medische begeleiding, hulp bij vrijwillige terugkeer en het recht op onderwijs waarborgt.

B.18.2. Uit de voormelde bepalingen blijkt dat, in tegenstelling tot wat de verzoekende partijen aanvoeren, de minderjarige asielzoekers het recht op materiële hulp dat hun aldus, onder de daarin vastgestelde voorwaarden, is erkend, niet verliezen.

B.19. Onder voorbehoud van de interpretatie vermeld in B.18, is het tweede middel niet gegrond.

Wat artikel 11 van de wet van 19 januari 2012 betreft

B.20. De verzoekende partijen in de zaak nr. 5465 voeren twee middelen aan tegen het bestreden artikel 11 van de wet van 19 januari 2012, dat artikel 57ter van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn wijzigt.

Een eerste middel is afgeleid uit de schending van artikel 23 van de Grondwet, in samenhang gelezen met de artikelen 10 en 11 ervan, met de richtlijn 2003/9/EG van 27 januari 2003 tot vaststelling van minimumnormen voor de opvang van asielzoekers in de lidstaten, met de artikelen 2, 4, 9, 11 en 12 van het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten, met artikel 3 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, alsook met de artikelen 13, 30 en E van het Herziene Europees Sociaal Handvest.

Een tweede middel is afgeleid uit de schending van artikel 22bis van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 10 en 11 ervan, met de artikelen 2, 3 en 4 van het Verdrag inzake de rechten van het kind, met de artikelen 17 en 18 van richtlijn 2003/9/EG, met artikel 10 van het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten en met artikel 17 van het Herziene Europees Sociaal Handvest.

De verzoekende partijen verwijzen, wat de uiteenzetting van die twee middelen betreft, naar de middelen die zijn ontvouwd met betrekking tot artikel 4, c), en artikel 5 van de bestreden wet.

B.21. De wijziging van artikel 57ter van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, ingevoerd bij het bestreden artikel 11, is noodzakelijk geacht, rekening houdend met het nieuwe artikel 4 van de Opvangwet (*Parl. St.*, Kamer, 2010-2011, DOC 53-0813/011, p. 11).

In het verslag namens de commissie voor de Volksgezondheid, het Leefmilieu en de Maatschappelijke Hernieuwing is, in verband met die bepaling, vermeld :

« Mevrouw [...] zou niet willen dat het einde van het recht op opvang met materiële hulp leidt tot een recht op financiële of andere hulp in het raam van de sociale bijstand. Een en ander zou een voor de OCMW's gevaarlijk aanzuigefect met zich brengen. In bepaalde steden werden EU-lidstaten al terecht uitgesloten. Die uitsluiting wordt in principe ook in Nederland toegepast. Ze moet in de Belgische wet worden verankerd.

Volgens mevrouw [...] is het van wezenlijk belang te voorkomen dat de materiële steun wordt omgevormd tot een recht op financiële bijstand. In nagenoeg alle schriftelijke adviezen werd gewezen op het gevaar dat iemand zonder materiële steun zich tot het OCMW wendt om financiële bijstand te krijgen. Wel impliceert deze regeling ook dat het recht op opvang moet worden gehandhaafd tijdens de hele procedure, inclusief die voor de Raad van State » (*Parl. St.*, Kamer, 2011-2012, DOC 53-0813/12, p. 23).

B.22. Rekening houdend met het doel dat de wetgever wilde nastreven, namelijk een zeker aantal tweede aanvragen ontmoedigen die alleen bedoeld zijn om het recht op opvang te verlengen, is het, om motieven die identiek zijn aan die welke in B.9 en B.11 zijn uiteengezet, redelijk verantwoord dat de wetgever een maatregel neemt om te vermijden dat de aldus voorziene beperking van de materiële hulp wordt omzeild door de toekenning van een financiële hulp ten laste van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn.

Een dergelijke maatregel doet niet op onevenredige wijze afbreuk aan de rechten van de betrokken asielzoekers indien de bij de wet bepaalde voorwaarden, waaraan in B.10 en B.11 wordt herinnerd, in acht worden genomen bij de uitvoering ervan.

B.23. Het middel is niet gegrond.

Wat artikel 6, b), c) en d), van de wet van 19 januari 2012 betreft

B.24. De verzoekende partijen in de zaak nr. 5465 voeren de schending aan van artikel 23 van de Grondwet, in samenhang gelezen met de artikelen 10 en 11 ervan, met het algemeen evenredigheidsbeginsel alsook met artikel 2 van richtlijn 2003/9/EG, door het bestreden artikel 6, b), c) en d), van de wet van 19 januari 2012, in zoverre het het recht op materiële hulp van de asielzoekers zou hebben opgeheven, enerzijds, tijdens de voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen ingestelde beroepsprocedure en tijdens de voor de Raad van State ingestelde cassatieprocedure en, anderzijds, gedurende de termijnen om die beroepen in te stellen.

B.25.1. Artikel 6, § 1, van de wet van 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen, zoals gewijzigd bij artikel 161 van de wet van 30 december 2009, bepaalde :

« Onverminderd de toepassing van artikel 4, tweede lid, van de huidige wet, geldt het voor elke asielzoeker vanaf de indiening van zijn asielaanvraag en is van kracht gedurende de hele asielprocedure, met inbegrip van de beroepsprocedure, ingesteld bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen op grond van artikel 39/2, § 1, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen. Het recht op materiële hulp is eveneens van kracht tijdens de procedure van het administratieve cassatieberoep bij de Raad van State op grond van artikel 20, § 2, derde lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

Het recht op materiële hulp blijft behouden gedurende de termijnen voor het instellen van de in voorgaande lid bedoelde beroepsprocedures.

In het geval van een negatieve beslissing genomen na afloop van de asielprocedure, eindigt de materiële hulp :

1° na een termijn van vijf dagen die volgt op de datum waarop een beslissing van een van de organen, bedoeld in het eerste lid, definitief wordt en niet vatbaar voor beroep, als op dat moment de uitvoeringstermijn van het bevel om het grondgebied te verlaten, betekend aan de asielzoeker, verstreken is;

2° de dag volgend op de dag waarop de uitvoeringstermijn van het bevel om het grondgebied te verlaten, betekend aan de asielzoeker, verstrijkt als op de datum waarop een beslissing van de organen bedoeld in het eerste lid definitief wordt en niet vatbaar voor beroep, de uitvoeringstermijn om het grondgebied te verlaten nog niet verstreken is maar ten vroegste na een termijn van vijf dagen te rekenen vanaf de bovengenoemde beslissing.

Het recht op materiële hulp geldt ook voor de familieleden van de asielzoeker.

Het recht op de materiële hulp eindigt evenwel wanneer een beroep voor de Raad van State wordt ingediend tegen de beslissing van toekenning van de subsidiaire bescherming en van weigering van het vluchtelingenstatuut. Het recht op materiële hulp eindigt eveneens wanneer een machtiging tot verblijf wordt toegekend van meer dan drie maanden op grond van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, aan een persoon van wie de asielprocedure of de procedure voor de Raad van State nog lopende is ».

Luidens de parlementaire voorbereiding van de voormelde wet van 30 december 2009 :

« Op dit ogenblik hebben alle asielzoekers recht op materiële hulp binnen een opvangstructuur vanaf het ogenblik dat ze asiel aanvragen en dit gedurende de hele asielprocedure, met inbegrip van de beroepen. In grote lijnen wordt de hulp toegekend zodra zij een asielaanvraag indienen bij de Dienst Vreemdelingenzaken en voorts gedurende de procedure bij het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen en tijdens het onderzoek van de beroepen voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen en de Raad van State. Zodoende worden door artikel 6, § 1, van de voornoemde wet van 12 januari 2007, alleen de beroepen bedoeld die werden ingediend op basis van artikel 39/2, § 1, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, met andere woorden, de beroepen in volle rechtsmacht ingediend bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen.

In zijn huidige vorm voorziet artikel 6, § 1, van de ‘ opvangwet ’ van 12 januari 2007, gelezen in het licht van het voorbereidende werk erop (*Parlementaire documenten*, Senaat, Memorie van toelichting, Gewone Zitting 2005-2006, nr. 2565/001, p. 14-15), echter dat asielzoekers die een tweede asielaanvraag indienen of elke volgende asielaanvraag slechts recht hebben op opvang tussen het indienen van de nieuwe asielaanvraag en de weigering tot inoverwegingname door de Dienst Vreemdelingenzaken. De hulp wordt dus niet voortgezet wanneer een niet-schorsend beroep wordt aangetekend bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen op basis van de artikelen 51/8 en 39/2, § 2, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen tegen een beslissing van niet-inoverwegingname van een meervoudige asielaanvraag (bijlage 13^{quater}). Dat is nochtans het geval, en dit principe wordt in niets gewijzigd door de bepalingen van het ontwerp, wanneer de Dienst Vreemdelingenzaken de aanvraag voor behandeling naar het CGVS doorstuurt » (*Parl. St.*, Kamer, 2009-2010, DOC 52-2299/001, pp. 83-84).

B.25.2. Als gevolg van de wijziging ervan bij de bestreden bepaling en vóór de wijziging ervan bij de wet van 22 april 2012, luidde artikel 6, § 1, van de wet van 12 januari 2007 als volgt :

« Onverminderd de toepassing van artikel 4 en artikel 35/2 van de huidige wet, geldt het voor elke asielzoeker vanaf de indiening van zijn asielaanvraag en is van kracht gedurende de hele asielprocedure.

In het geval van een negatieve beslissing genomen na afloop van de asielprocedure, eindigt de materiële hulp wanneer de uitvoeringstermijn van het bevel om het grondgebied te verlaten, betekend aan de asielzoeker, verstreken is.

Het recht op materiële hulp geldt ook voor de familieleden van de asielzoeker.

Het recht op de materiële hulp eindigt evenwel wanneer een beroep voor de Raad van State wordt ingediend tegen de beslissing van toekenning van de subsidiaire bescherming en van weigering van het vluchtelingenstatuut. Het recht op materiële hulp eindigt eveneens wanneer een machtiging tot verblijf wordt toegekend van meer dan drie maanden op grond van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, aan een persoon van wie de asielprocedure of de procedure voor de Raad van State nog lopende is ».

B.26. In zijn memorie voert de Ministerraad aan dat de bestreden bepaling, door de woorden « met inbegrip van de beroepsprocedure, ingesteld bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen op grond van artikel 39/2, § 1, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen » op te heffen, niet tot gevolg heeft gehad de regeling van de materiële hulp te wijzigen die van toepassing is in het kader van de voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen ingestelde beroepen.

B.27.1. Artikel 39/2 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, zoals gewijzigd bij artikel 2 van de wet van 15 maart 2012 « tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen en de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten » en vóór het werd gewijzigd bij artikel 2 van de wet van 8 mei 2013 « tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen en van de wet van 27 december 2006 houdende diverse bepalingen II », bepaalde :

« § 1. De Raad doet uitspraak, bij wijze van arresten, op de beroepen die zijn ingesteld tegen de beslissingen van de Commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen.

De Raad kan :

1° de bestreden beslissing van de Commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen bevestigen of hervormen;

2° de bestreden beslissing van de Commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen vernietigen hetzij omdat aan de bestreden beslissing een substantiële onregelmatigheid kleeft die door de Raad niet kan worden hersteld, hetzij omdat essentiële elementen ontbreken die inhouden dat de Raad niet kan komen tot de in 1° bedoelde bevestiging of hervorming zonder aanvullende onderzoeksmaatregelen hiertoe te moeten bevelen.

In afwijking van het tweede lid, staat tegen de in de artikelen 57/6, eerste lid, 2° en 57/6/1 bedoelde beslissingen enkel het in § 2 bepaalde annulatieberoep open.

§ 2. De Raad doet uitspraak, bij wijze van arresten als annulatierechter over de overige beroepen wegens overtreding van hetzij substantiële, hetzij op straffe van nietigheid voorgeschreven vormen, overschrijding of afwending van macht ».

Artikel 39/70 van dezelfde wet bepaalt dat, behoudens toestemming van de betrokkene, geen enkele maatregel tot verwijdering van het grondgebied of teruggrijving op gedwongen wijze kan worden uitgevoerd ten aanzien van de vreemdeling tijdens de voor het indienen van het beroep vastgestelde termijn en tijdens het onderzoek van dat beroep.

B.27.2. Hieruit vloeit voort dat de op grond van artikel 39/2, § 1, van de wet van 15 december 1980 voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen ingestelde beroepen een opschortende werking hebben. De vreemdeling die een dergelijk beroep instelt, kan het recht op materiële hulp bijgevolg niet worden ontzegd.

B.28. Doordat het bestreden artikel 6 wordt verweten een einde te maken aan het recht op materiële hulp van de asielzoekers gedurende de voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen ingestelde beroepsprocedure en gedurende de termijn om dat beroep in te stellen, is het middel bijgevolg niet gegrond.

B.29. Het Hof wordt voorts verzocht het bestreden artikel 6 te toetsen aan de in het middel beoogde grondwets- en verdragsbepalingen, wat de cassatieprocedure voor de Raad van State betreft.

B.30. Artikel 23 van de wet van 8 mei 2013 « tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, van de wet van 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen en van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn » bepaalt :

« Artikel 6, § 1, tweede lid, van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 19 januari 2012, wordt aangevuld met de volgende zin :

‘ Het indienen van een cassatieberoep bij de Raad van State doet geen recht op materiële hulp ontstaan. Tijdens de behandeling van het cassatieberoep is er slechts recht op materiële hulp nadat het cassatieberoep toelaatbaar is verklaard met toepassing van artikel 20, § 2, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973. ’ ».

Die wijziging is in werking getreden op 1 september 2013. Vanaf die datum is het recht op materiële hulp hersteld voor de asielzoekers wanneer het door hen ingestelde administratief cassatieberoep toelaatbaar is verklaard.

Dat artikel 23 is tijdens de parlementaire voorbereiding als volgt verantwoord :

« Het recht op materiële hulp zal worden gehandhaafd tijdens het administratief cassatieberoep voor de Raad van State, terwijl erop zal worden toegezien dat de procedures worden verkort en dat de uitvoering van de bevelen om het grondgebied te verlaten niet wordt onderbroken. Het cassatieberoep dient te worden ingesteld tegen een arrest van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen die de asielprocedure negatief afsluit in toepassing van artikel 39/2, § 1, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen. Opdat geen aanzuigeffect wordt gecreëerd, zal een recht op materiële hulp pas worden verkregen nadat het administratief cassatieberoep toelaatbaar werd verklaard door de Raad van State » (*Parl. St.*, Kamer, 2012-2013, DOC 53-2555/001 en 53-2556/001, pp. 28-29).

B.31. Nu materiële hulp van nature niet met terugwerkende kracht kan worden verleend, doen de verzoekende partijen, die verenigingen zijn, niet van een actueel belang blijken om de vernietiging te vorderen van de bestreden bepaling zoals zij van toepassing is geweest in de periode van 31 maart 2012 tot 31 augustus 2013.

Wat artikel 12 van de wet van 19 januari 2012 betreft

B.32.1. In een eerste middel gericht tegen het bestreden artikel 12 van de wet van 19 januari 2012 voeren de verzoekende partijen in de zaak nr. 5465 de schending aan van artikel 23 van de Grondwet, in samenhang gelezen met de artikelen 10 en 11 ervan, met de artikelen 2, 4, 9, 11, 12 en 13 van het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten, met artikel 3 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, alsook met de artikelen 13, 16, 30 en E van het Herziene Europees Sociaal Handvest.

B.32.2. Het bestreden artikel 12 bepaalt dat het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn geen maatschappelijke dienstverlening is verschuldigd aan onderdanen van lidstaten van de Europese Unie, noch aan hun familieleden gedurende de eerste drie maanden van hun verblijf of, in voorkomend geval, de langere periode bedoeld in artikel 40, § 4, eerste lid, 1°, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, noch is het verplicht om vóór de verwerving van het duurzame verblijfsrecht steun voor levensonderhoud toe te kennen.

B.32.3. De bestreden bepaling wordt verweten een einde te maken aan het recht op maatschappelijke dienstverlening, met inbegrip van het recht op dringende medische hulp, voor onderdanen van lidstaten van de Europese Unie en hun familieleden gedurende de eerste drie maanden van hun verblijf, alsook voor onderdanen van lidstaten van de Europese Unie die op het Belgische grondgebied zijn gekomen op zoek naar werk, en hun familieleden, gedurende hun hele zoektocht naar werk.

Dezelfde bepaling wordt eveneens verweten een einde te maken aan de steun voor levensonderhoud voor onderdanen van lidstaten van de Europese Unie tot het verkrijgen van een duurzaam verblijfsrecht.

B.33. Het amendement dat aan de oorsprong ligt van het bestreden artikel 12, is als volgt verantwoord :

« De mogelijkheid om EU-burgers uit te sluiten van bijstand tijdens de eerste maanden van hun verblijf wordt expliciet geboden door de richtlijn van 29 april 2004 betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de

Unie en hun familieleden. De indieners wensen deze bepaling uit de richtlijn om te zetten. Financiële steun zal slechts mogelijk zijn nadat het duurzaam verblijf bekomen is.

De Europese richtlijn 2004/38 voorziet inderdaad in het verblijfsrecht voor EU-onderdanen en hun familieleden in een andere EU-lidstaat (= de vrije termijn) om zich naar die lidstaat te begeven als werknemer of er een zelfstandige activiteit uit te oefenen. Rekening houdende met considerans 10 van de richtlijn, behoudt de lidstaat nog steeds de mogelijkheid om het recht op sociale bijstand niet toe te kennen gedurende de eerste drie maanden van het verblijf van de EU-burger in de andere lidstaat. Het artikel 24, 2°, voorziet uitdrukkelijk in deze bepaling.

Het niet omzetten van deze bepaling zou ons systeem van sociale bescherming op de helling zetten, doordat we momenteel, ingevolge de soepelere regels inzake vrij verkeer, worden geconfronteerd met een massale toestroom van EU-onderdanen, die, in tegenstelling tot hetgeen in de ons omringende landen het geval is, in België onmiddellijk sociale bijstand kunnen genieten, waarmee op termijn een nog grotere schending van de *standstill*-verplichting vervat in artikel 23 van de Grondwet dreigt. Het risico is immers reëel dat door het niet omzetten van deze bepaling uit de richtlijn de overheid het beschermingsniveau dat bestond ten tijde van de invoering van artikel 23 van de Grondwet in de toekomst niet langer zal kunnen garanderen. Een wetgevend ingrijpen is dan ook nodig en verantwoord. Bij de opstelling van richtlijn 2004/38/EG is gestreefd naar een balans tussen enerzijds het belang van een onbelemmerd personenverkeer binnen het grondgebied van de EU, en anderzijds de door het Gemeenschapsrecht erkende belangen van de lidstaten. Naast overwegingen inzake openbare orde, openbare veiligheid en volksgezondheid moet bij het laatste onder meer worden gedacht aan overwegingen inzake de financierbaarheid van de (niet geharmoniseerde) sociale stelsels; ten gevolge van migratiebewegingen zou onder omstandigheden een disbalans kunnen ontstaan tussen enerzijds de mate waarin personen - direct of indirect - bijdragen aan de financiering van de sociale stelsels, en anderzijds de mate waarin aan personen de voordelen uit die stelsels toekomen.

Richtlijn 2004/38/EG vormt de resultante van deze afwegingen. Enerzijds uitgaande van de wens de belemmeringen voor het personenverkeer binnen de EU zo veel mogelijk weg te nemen, zijn anderzijds beperkingen mogelijk gemaakt teneinde de risico's van de hiervoor genoemde disbalans te voorkomen. Beide zaken vullen mekaar aan. Bij een vergaande vrijheid van personenverkeer is een verdergaande mogelijkheid om uitkeringsrechten te kunnen beperken noodzakelijk. Omgekeerd zal, bij een geclausuleerd verkeers- en verblijfsrecht, het minder nodig zijn om uitkeringsrechten te beperken van personen die van dit verkeersrecht gebruik hebben gemaakt; ten gevolge van de clausuleringen van het verblijfsrecht zijn de financiële risico's voor de stelsels dan controleerbaar. Zoals de Gemeenschapswetgever zijn wij van oordeel dat een inperking van de rechten van EU-onderdanen inzake het recht op sociale bijstand om al die redenen noodzakelijk en verantwoord is.

Bovendien heeft de minister nu reeds de mogelijkheid het verblijfsrecht in te trekken indien de EU-burger niet langer voldoet aan de voorwaarden om in ons land te verblijven, met name als werknemer of als zelfstandige en hij een onredelijke belasting zou betekenen voor het sociaal bijstandsstelsel (artikel 42*bis* van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen). Art. 7, 3, b van de Richtlijn 2004/38 stelt zelfs dat de EU-burger minimaal 1 jaar als werknemer of zelfstandige moet hebben gewerkt om het recht op verblijf te behouden indien

hij onvrijwillig werkloos zou worden » (*Parl. St.*, Kamer, 2011-2012, DOC 53-0813/011, pp. 10 en 11).

B.34.1. Considerans 10 van richtlijn 2004/38/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie en hun familieleden, waarnaar in de parlementaire voorbereiding van de bestreden bepaling wordt verwezen, bepaalt :

« Personen die hun recht van verblijf uitoefenen mogen evenwel tijdens het begin van hun verblijfsperiode geen onredelijke belasting vormen voor het sociaalebijstandstelsel van het gastland. Daarom dient het recht van verblijf van een burger van de Unie en zijn familieleden voor perioden van meer dan drie maanden aan bepaalde voorwaarden te zijn verbonden ».

B.34.2. Artikel 24 van dezelfde richtlijn waarnaar eveneens wordt verwezen, bepaalt :

« 1. Onverminderd specifieke, in het Verdrag en het afgeleide recht uitdrukkelijk opgenomen bepalingen, geniet iedere burger van de Unie die op basis van deze richtlijn op het grondgebied van een gastland verblijft, binnen het toepassingsgebied van het Verdrag dezelfde behandeling als de onderdanen van dat gastland. Dit recht geldt ook voor familieleden die niet de nationaliteit van een lidstaat bezitten en die verblijfsrecht of duurzaam verblijfsrecht genieten.

2. In afwijking van lid 1 is het gastland niet verplicht een recht op sociale bijstand toe te kennen, gedurende de eerste drie maanden van verblijf of, in voorkomend geval de in artikel 14, lid 4, onder b), bedoelde langere periode, noch is het verplicht om vóór de verwerving van het duurzame verblijfsrecht steun voor levensonderhoud toe te kennen voor studies, inclusief beroepsopleiding, in de vorm van een studiebeurs of -lening, aan andere personen dan werknemers of zelfstandigen, of personen die deze status hebben behouden, en hun familieleden ».

B.35. Volgens de parlementaire voorbereiding van de bestreden bepaling, beoogt die laatste de omzetting van de mogelijkheid waarin artikel 24, lid 2, van richtlijn 2004/38/EG voorziet, teneinde te vermijden dat de overheden het niveau van bescherming dat bestond vóór de aanneming van de bestreden bepaling in de toekomst niet meer kunnen waarborgen, rekening houdend met de massale toestroom van onderdanen van de Unie waaraan België het hoofd moet bieden. Voor de wetgever ging het immers erom een evenwicht na te streven tussen het vrije verkeer van personen op het grondgebied van de Unie en de mogelijkheid om de sociale stelsels verder te kunnen blijven financieren.

B.36.1. Artikel 23 van de Grondwet bepaalt dat ieder het recht heeft om een menswaardig leven te leiden. Daartoe waarborgen de onderscheiden wetgevers, rekening houdend met de overeenkomstige plichten, de economische, sociale en culturele rechten, waarvan ze de voorwaarden voor de uitoefening bepalen. Die rechten omvatten onder meer het recht op sociale bijstand. Artikel 23 van de Grondwet bepaalt niet wat die rechten, waarvan enkel het beginsel wordt uitgedrukt, impliceren, waarbij elke wetgever ermee is belast die rechten te waarborgen, overeenkomstig het tweede lid van dat artikel, rekening houdend met de overeenkomstige plichten.

B.36.2. Artikel 23 van de Grondwet bevat inzake het recht op sociale bijstand een *standstill*-verplichting die de bevoegde wetgever verbiedt het beschermingsniveau aanzienlijk te verminderen zonder dat daartoe redenen van algemeen belang bestaan.

B.36.3. Die grondwetsbepaling vereist niet dat de bedoelde rechten door de wetgever voor ieder individu op dezelfde manier moeten worden gewaarborgd en staat derhalve niet eraan in de weg dat die rechten voor sommige categorieën van personen worden beperkt en gemoduleerd, op voorwaarde dat voor het verschil in behandeling een redelijke verantwoording bestaat.

B.37. In beginsel kan die achteruitgang die de bestreden bepaling invoert ten aanzien van het recht op maatschappelijke dienstverlening worden verantwoord door de noodzaak, voor de wetgever, om het bestaande systeem van sociale bescherming te vrijwaren. Rekening houdend met het vrije verkeer dat de onderdanen van de lidstaten van de Europese Unie genieten en dat aanzienlijke migratiestromen mogelijk maakt, vermocht de wetgever immers ervan uit te gaan dat gebruik moest worden gemaakt van de mogelijkheid die artikel 24, lid 2, van de voormelde richtlijn hem biedt om het recht van die onderdanen op maatschappelijke dienstverlening bij hun aankomst op het Belgische grondgebied te beperken. Aangezien de bestreden maatregel in de tijd is beperkt, doet een dergelijke achteruitgang in beginsel niet op onevenredige wijze afbreuk aan de rechten van de betrokken personen.

B.38. Het motief dat steunt op de omzetting van een Europese richtlijn, terwijl die omzetting niet overeenstemt met de voorschriften ervan en met de interpretatie die het Hof van Justitie van de Europese Unie eraan geeft, zou evenwel geen motief van algemeen belang kunnen vormen, dat een achteruitgang van de sociale bijstand zoals bedoeld in artikel 23 van

de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, zou kunnen verantwoorden.

Er dient bijgevolg te worden bepaald of artikel 12 van de bestreden wet verenigbaar is met artikel 24 van de voormelde richtlijn 2004/38/EG, waarin het beginsel van gelijkheid tussen de eigen onderdanen van de ontvangende lidstaat en de onderdanen van andere lidstaten die op het grondgebied van die eerstgenoemde Staat verblijven, is verankerd.

B.39. Volgens het Hof van Justitie moet artikel 24, lid 2, van de richtlijn « als afwijking van het beginsel van gelijke behandeling dat is neergelegd in artikel 18 VWEU en waaraan artikel 24, lid 1, van richtlijn 2004/38 slechts specifieke uitdrukking geeft, [...] strikt en in overeenstemming met de bepalingen van het Verdrag, met inbegrip van die inzake het burgerschap van de Unie en het vrije verkeer van werknemers, worden uitgelegd (zie in die zin arrest van 4 juni 2009, *Vatsouras* en *Koupatantze*, C-22/08 en C-23/08, *Jurispr.* blz. I-4585, punt 44, en arrest *Commissie/Oostenrijk*, reeds aangehaald, punten 54 en 56 » (HvJ, 21 februari 2013, *L.N.*, C-46/12, punt 33).

B.40. Het Hof onderzoekt de aangevoerde grieven in het licht van het bovenstaande.

Ten aanzien van de Unieburgers, niet-Belgen, die de status van werknemer hebben of behouden en hun familieleden

B.41. De verzoekende partijen verwijten het bestreden artikel 12 van de wet van 19 januari 2012, dat het door de algemene bewoordingen waarin het is gesteld, ook toelaat om maatschappelijke dienstverlening te weigeren aan Unieburgers, niet-Belgen, die de status hebben van werknemer, of deze status hebben behouden en hun familieleden, wat niet wordt toegelaten door artikel 24, lid 2, van de richtlijn 2004/38/EG.

B.42.1. Zoals het Hof van Justitie heeft geoordeeld, blijkt uit de bewoordingen van artikel 24, lid 2, van de richtlijn dat de daarin vervatte afwijking op het gelijkheidsbeginsel niet tegenstelbaar is aan werknemers, of personen die die status hebben behouden, of hun familieleden (HvJ, 4 juni 2009, *Vatsouras* en *Koupatantze*, C-22/08 en C-23/08, punt 34; 21 februari 2013, *L.N.*, C-46/12, punt 35; 19 september 2013, *Brey*, C-140/12, punt 66). Dit

beginsel geldt niet enkel voor de sociale bijstand bedoeld in artikel 24, lid 2, van de richtlijn, maar tevens voor de steun voor levensonderhoud, in de vorm van een studiebeurs of -lening, bedoeld in die bepaling, wanneer deze wordt toegekend aan werknemers (HvJ, 21 februari 2013, *L.N.*, C-46/12, punten 50 en 51).

B.42.2. Hieruit vloeit voort dat, in zoverre artikel 12 van de bestreden wet van toepassing is op, enerzijds, de Europese burgers, onderdanen van een andere lidstaat, die werknemers zijn of personen die die status behouden, en, anderzijds, hun familieleden, die bepaling - en de perken die zij bevat ten aanzien van de toegang tot de maatschappelijke dienstverlening en de steun voor levensonderhoud - buiten het personele toepassingsgebied van artikel 24, lid 2, van de voormelde richtlijn 2004/38/EG valt.

B.42.3. Door het het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn mogelijk te maken om aan de Europese burger, niet-Belg, die de hoedanigheid van werknemer heeft of behoudt, alsook aan zijn familieleden, het voordeel van de maatschappelijke dienstverlening te weigeren gedurende de eerste drie maanden van hun verblijf, alsook het voordeel van de steun voor levensonderhoud tot het verkrijgen van een duurzaam verblijfsrecht in België, heeft artikel 12 van de bestreden wet bovendien een verschil in behandeling ingevoerd dat in strijd is met het gelijkheidsbeginsel vervat in artikel 24, lid 1, van de richtlijn (HvJ, 21 februari 2013, *L.N.*, C-46/12, punt 51; 4 juni 2009, *Vatsouras* en *Koupatantze*, C-22/8 en C-23/8, punt 32).

B.43. Hieruit vloeit voort dat, ten aanzien van de burgers van de Unie, niet-Belgen, die de hoedanigheid van werknemer (al dan niet in loondienst) hebben of behouden, alsook hun familieleden, de bestreden bepaling niet bestaanbaar is met de artikelen 10, 11 en 23 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 24 van de richtlijn 2004/38/EG.

B.44. Artikel 12 van de bestreden wet dient bijgevolg te worden vernietigd in zoverre het van toepassing is op de burgers van de Unie, niet-Belgen, die de status van werknemer (al dan niet in loondienst) hebben of behouden, alsook op hun familieleden die legaal op het grondgebied verblijven.

Ten aanzien van de steun voor levensonderhoud voor de burgers van de Unie andere dan werknemers en hun familieleden

B.45. Het Hof dient nog te onderzoeken of artikel 12 van de wet van 19 januari 2012 in overeenstemming is met de in B.32.1 vermelde bepalingen, doordat het de steun voor levensonderhoud ontzegt aan de burgers van de Unie, niet-Belgen, andere dan werknemers, en hun familieleden, vooraleer zij een duurzaam verblijfsrecht hebben verworven.

B.46.1. In zoverre artikel 12 van de wet van 19 januari 2012 de omzetting beoogt van artikel 24, lid 2, van de richtlijn 2004/38/EG, is het - zoals de Ministerraad opmerkt - redelijk ervan uit te gaan dat de wetgever aan het begrip « steun voor levensonderhoud » dezelfde inhoud heeft willen geven als die welke de Europese wetgever eraan heeft gegeven en derhalve toe te laten de steun voor levensonderhoud voor studies toegekend in de vorm van een studiebeurs of een studielening, te weigeren zolang geen duurzaam verblijfsrecht is verkregen.

B.46.2. In de interpretatie vermeld onder B.46.1, valt artikel 12 van de bestreden wet onder het toepassingsgebied van artikel 24, lid 2, van de richtlijn, in zoverre zij het mogelijk maakt om, vóór de verwerving van een duurzaam verblijfsrecht, een « steun voor levensonderhoud », te weigeren aan de burger van de Europese Unie die geen Belg is, op voorwaarde evenwel - zoals aangegeven in B.42.1 - dat hij geen werknemer is, noch een persoon die die hoedanigheid heeft behouden, of diens familielid.

B.47. In die interpretatie, schendt de bestreden bepaling de artikelen 10, 11 en 23 van de Grondwet niet.

Ten aanzien van werkzoekende Unieburgers en hun familieleden

B.48.1. Op grond van artikel 24, lid 2, van de richtlijn 2004/38/EG is het gastland niet verplicht om een recht op sociale bijstand toe te kennen gedurende de eerste drie maanden van verblijf. Voor werkzoekende Unieburgers die zich naar een andere lidstaat begeven, kan deze uitsluiting langer duren, met name gedurende de periode bedoeld in artikel 14, lid 4, onder b),

van de richtlijn. Die burgers van de Unie kunnen immers langer dan drie maanden in de gastlidstaat verblijven zolang zij kunnen bewijzen dat zij nog immer werk zoeken en een reële kans maken te worden aangesteld. Gedurende die periode mag hen volgens artikel 24, lid 2, van de vermelde richtlijn het recht op sociale bijstand worden geweigerd.

B.48.2. Volgens het bestreden artikel 12 van de wet van 19 januari 2012 is geen maatschappelijke dienstverlening verschuldigd aan werkzoekende burgers van de Unie, niet-Belgen, en hun familieleden gedurende de periode bedoeld in artikel 40, § 4, eerste lid, 1°, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen. Op grond van die laatste bepaling kan een verblijfsrecht worden toegekend aan burgers van de Unie die werk zoeken, zolang zij kunnen bewijzen dat zij werk zoeken en een reële kans maken te worden aangesteld.

B.49. Volgens het Hof van Justitie vallen « uitkeringen van financiële aard bestemd om de toegang tot de arbeidsmarkt te vergemakkelijken », buiten het toepassingsgebied van artikel 24, tweede lid, van de vermelde richtlijn (HvJ, 4 juni 2009, *Vatsouras en Koupatantze*, C-22/08 en C-23/08, punt 45). De toegang tot dergelijke uitkeringen is evenwel niet onvoorwaardelijk en kan afhankelijk worden gemaakt van het bestaan van een werkelijke band met de arbeidsmarkt, waarbij die band « met name [kan] blijken uit de vaststelling dat de persoon in kwestie tijdens een redelijke periode effectief werk heeft gezocht in de betrokken lidstaat » (*ibid.*, punten 38-39).

B.50.1. De maatschappelijke dienstverlening die het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn verschuldigd is, heeft tot doel eenieder in de mogelijkheid te stellen een leven te leiden dat beantwoordt aan de menselijke waardigheid (artikel 1, eerste lid, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn) en wordt toegekend rekening houdend met de individuele behoeften van de aanvrager. Hoewel bij de toekenning van dergelijke sociale bijstand rekening wordt gehouden met de werkbereidheid van de aanvrager of in een individueel geval ook de inschakeling in het beroepsleven kan worden bevorderd, kan niet worden gesteld dat het gaat om « uitkeringen van financiële aard bestemd om de toegang tot de arbeidsmarkt te vergemakkelijken », in de zin zoals bedoeld in B.49. Indien aan die interpretatie de voorkeur zou worden gegeven, dan zou immers elke werkzoekende burger van de Unie om maatschappelijke dienstverlening kunnen verzoeken, omdat hij als werkzoekende per definitie

werkbereid is en in het beroepsleven wil worden ingeschakeld, wat ingaat tegen artikel 24, lid 2, van de richtlijn, dat juist de uitsluiting van werkzoekenden uit het sociale bijstandstelsel toelaat tijdens de periode dat zij werk zoeken.

B.50.2. Het bovenstaande sluit niet uit dat die werkzoekende burgers van de Unie onder bepaalde voorwaarden recht kunnen hebben op uitkeringen van financiële aard bestemd om de toegang tot de arbeidsmarkt te vergemakkelijken, wanneer zij een werkelijke band met de arbeidsmarkt vertonen. Het onderzoek daarvan valt evenwel niet binnen het voorwerp van het beroep tot vernietiging.

B.51. In zoverre zij de situatie beogen van werkzoekende burgers van de Unie, niet-Belgen, zijn de middelen niet gegrond.

Wat de dringende medische hulpverlening betreft

B.52.1. De verzoekende partijen in de zaak nr. 5465 voeren aan dat de bestreden bepaling een discriminerend verschil in behandeling tot stand zou brengen ten opzichte van de onderdanen van de lidstaten van de Europese Unie en hun familieleden aangezien zij geen aanspraak meer kunnen maken op de dringende medische hulp ten laste van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, terwijl de illegaal in het Rijk verblijvende vreemdelingen daarop aanspraak kunnen maken met toepassing van artikel 57, § 2, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn.

B.52.2. De verzoekende partijen in de zaak nr. 5467 voeren van hun kant aan dat de bestreden bepaling een discriminerend verschil in behandeling invoert tussen, enerzijds, de geneesheren en de ziekenhuizen die levensnoodzakelijke zorg verstrekken aan illegaal in België verblijvende vreemdelingen en, anderzijds, de geneesheren en de ziekenhuizen die zorg verstrekken aan onderdanen van de lidstaten van de Europese Unie en hun familieleden gedurende de eerste drie maanden van hun verblijf of de langere periode bepaald in artikel 40, § 4, eerste lid, 1°, van de wet van 15 december 1980, aangezien in het laatste geval het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn de kosten voor de dringende medische hulp die werd verstrekt, niet ten laste moet nemen.

B.53.1. Het voormelde artikel 57, § 2, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn bepaalt :

« In afwijking van de andere bepalingen van deze wet, is de taak van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn beperkt tot :

1° het verlenen van dringende medische hulp, wanneer het gaat om een vreemdeling die illegaal in het Rijk verblijft;

[...] ».

B.53.2. Artikel 57, § 2, derde lid, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn machtigt de Koning ertoe te bepalen wat onder dringende medische hulp moet worden begrepen.

Artikel 1 van het koninklijk besluit van 12 december 1996 « betreffende de dringende medische hulp die door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn wordt verstrekt aan de vreemdelingen die onwettig in het Rijk verblijven » definieert die als :

« hulp die een uitsluitend medisch karakter vertoont en waarvan de dringendheid met een medisch getuigschrift wordt aangetoond. Deze hulp kan geen financiële steunverlening, huisvesting of andere maatschappelijke dienstverlening in natura zijn.

Dringende medische hulp kan zowel ambulante worden verstrekt als in een verplegingsinstelling, zoals bedoeld in artikel 1, 3°, van de wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn.

Dringende medische hulp kan zorgverstrekking omvatten van zowel preventieve als curatieve aard ».

B.54. Zoals aangegeven in B.33 tot B.35, beoogt het bestreden artikel 12 van de wet van 19 januari 2012, evenals artikel 24, lid 2, van de richtlijn 2004/38/EG waarvan het de omzetting vormt, een evenwicht te vinden tussen het vrije verkeer van personen op het grondgebied van de Unie en de zorg om het systeem van sociale bescherming van de lidstaten te kunnen blijven financieren.

B.55.1. Het is niet uitgesloten dat er burgers van de Unie zijn die gedurende de eerste drie maanden van hun verblijf noch onder de Belgische ziekteverzekering vallen, noch onder die van hun land van herkomst, noch over een verzekering beschikken die de ziektekosten in het land volledig dekken.

B.55.2. Wanneer zij een beroep doen op het sociale bijstandstelsel, kan er in de artikel 42*bis*, § 1, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen bedoelde gevallen een einde worden gesteld aan hun verblijfsrecht en kunnen zij, overeenkomstig artikel 14 van de richtlijn 2004/38/EG, het voorwerp uitmaken van een verwijderingsmaatregel.

B.55.3. Aldus verschilt hun situatie niet fundamenteel van die van de vreemdelingen die illegaal in het Rijk verblijven. Luidens artikel 57, § 2, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn is de taak van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn ten aanzien van die categorie van vreemdelingen beperkt tot het verlenen van dringende medische hulp. Ten gevolge van de bestreden bepaling blijven burgers van de Unie gedurende de eerste drie maanden van hun verblijf daarentegen verstoken van die dringende medische hulp.

B.55.4. Het Hof dient na te gaan of het verschil in behandeling dat hieruit voortvloeit, redelijk is verantwoord.

B.55.5. In zoverre de wetgever beoogt de financierbaarheid van de sociale bijstand te verzekeren, streeft hij een wettig doel na. Uit de artikelen 14 en 24 van de richtlijn 2004/38/EG blijkt overigens de zorg van de Uniewetgever dat de burgers van de Unie die gebruik maken van hun recht van vrij verkeer, geen onredelijke belasting zouden vormen voor het sociale bijstandstelsel van het gastland.

B.55.6. Door burgers van de Europese Unie de dringende medische hulpverlening te ontzeggen gedurende de eerste drie maanden van hun verblijf heeft de wetgever een maatregel genomen die pertinent is ten aanzien van het nagestreefde doel : die beperking van het recht op dringende medische hulp leidt er immers toe dat het openbaar centrum voor

maatschappelijk welzijn en de federale overheid de medische kosten die voortvloeien uit de dringende medische hulp niet te hunnen laste moeten nemen.

B.55.7. Het Hof dient evenwel nog na te gaan of de bestreden maatregel evenredig is ten aanzien van het nagestreefde doel.

B.55.8. Te dien aanzien dient te worden opgemerkt dat in de meeste gevallen burgers van de Unie tijdens de eerste drie maanden van hun verblijf op het Belgische grondgebied hetzij onder de Belgische ziekteverzekering of onder die van hun land van herkomst vallen, hetzij over een verzekering dienen te beschikken die de ziektekosten in het land volledig dekken.

B.55.9. Opdat het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn dringende medische hulp dient te verlenen, volstaat het niet dat, overeenkomstig artikel 1, eerste lid, van het koninklijk besluit van 12 december 1996 « betreffende de dringende medische hulp die door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn wordt verstrekt aan de vreemdelingen die onwettig in het Rijk verblijven », een medisch getuigschrift de dringendheid ervan aantoont. Het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn dient middels een sociaal onderzoek na te gaan of de behoefte aan dienstverlening bestaat en welke de omvang ervan is (artikel 60, § 1, van de organieke wet van 8 juli 1976). De dringende medische hulp zal niet verschuldigd zijn wanneer uit dat onderzoek zou blijken dat de betrokkene onder de Belgische ziekteverzekering of onder die van zijn land van herkomst valt of dat hij over een verzekering zou beschikken die de ziektekosten in het land volledig dekken. Hetzelfde geldt wanneer de betrokkene over andere bestaansmiddelen beschikt.

B.55.10. Ten slotte bepaalt artikel 42*bis*, § 1, van de wet van 15 december 1980 :

« Er kan een einde gesteld worden aan het verblijfsrecht van de burger van de Unie door de minister of zijn gemachtigde indien hij niet meer voldoet aan de in artikel 40, § 4, en de in artikel 40*bis*, § 4, tweede lid, bedoelde voorwaarden of, voor de in artikel 40, § 4, eerste lid, 2° en 3°, bedoelde gevallen, indien hij een onredelijke belasting vormt voor het sociale bijstandstelsel van het Rijk. De minister of zijn gemachtigde kan zonodig controleren of aan de naleving van de voorwaarden voor de uitoefening van het verblijfsrecht is voldaan ».

In zoverre de burger van de Unie die dringende medische hulp ontvangt niet langer aan de voormelde voorwaarden voldoet of een onredelijke belasting vormt voor het sociale bijstandstelsel van het Rijk, kan er, behoudens in de in artikel 42*bis*, § 2, van diezelfde wet bepaalde gevallen, een einde worden gesteld aan het verblijfsrecht. Bijgevolg zal de dringende medische hulp beperkt zijn tot de tijd die nodig is om de betrokkene van het grondgebied te verwijderen.

B.55.11. Gelet op het voorgaande, is het betwiste verschil in behandeling niet redelijk verantwoord.

B.55.12. In zoverre het de openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn toelaat de dringende medische hulp te weigeren aan de onderdanen van de lidstaten van de Europese Unie en aan hun familieleden gedurende de eerste drie maanden van het verblijf, schendt het bestreden artikel 12 de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

In die mate is het middel gegrond en is er geen noodzaak het middel van de verzoekende partijen in de zaak nr. 5467 te onderzoeken.

Om die redenen,

het Hof

- vernietigt artikel 12 van de wet van 19 januari 2012 tot wijziging van de wetgeving met betrekking tot de opvang van asielzoekers in zoverre het van toepassing is op de onderdanen van de lidstaten van de Europese Unie, die de status van werknemer (al dan niet in loondienst) hebben of behouden, alsook op hun familieleden die legaal op het grondgebied verblijven, en in zoverre het de openbare centra voor maatschappelijke welzijn toelaat de dringende medische hulp te weigeren aan de onderdanen van de lidstaten van de Europese Unie en aan hun familieleden gedurende de drie eerste maanden van het verblijf;

- verwerpt de beroepen voor het overige, onder voorbehoud van de interpretaties vermeld in B.18 en B.46.

Aldus gewezen in het Frans, het Nederlands en het Duits, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op 30 juni 2014.

De griffier,

De voorzitter,

F. Meersschaut

J. Spreutels